همبال انرژی
FIEEI
شماره صد و هفتاد و دو / هفته سوم اردیبهشت هزار وچهارصد

سند ظرفیت تبادل انرژی کشورهای عضو اکو تدوین می‌شود

پیشنهاد فدراسیون صادرات انرژی و صنایع وابسته ایران مبنی بر تدوین سند ظرفیت تبادل انرژی کشورهای عضو اکو مورد تائید قرار گرفت و مقرر شد این فدراسیون تا نشست آتی، نسبت به تدوین پیشنهاد تدوین سند اقدام کند.

اولین نشست مجازی مراکز تحقیقاتی و اندیشکده‌های مرتبط با انرژی منطقه اکو با حضور کارشناسانی از کشورهای آذربایجان، ترکیه، پاکستان، ترکمنستان و ایران به همراه بنیاد علمی و دبیرخانه اکو، نمایندگان وزارت نفت، وزارت نیرو (ساتبا)، اتاق ایران و فدراسیون صادرات انرژی و صنایع وابسته ایران برگزار شد.

چرایی تدوین استراتژی، سابقه و وضعیت، اجزای استراتژیک و محورهای استراتژی انرژی منطقه اکو از جمله محورهای مورد بررسی در این نشست بود. همچنین راهکارهای نهادینه سازی انتقال انرژی پایدار، بهره مندی از انرژیهای تجدید پذیر، بهره وری و صرفه جویی در انرژی در بخش‌های ساخت و ساز، حمل و نقل و صنایع، اقتصاد سبز شامل رویکرد پیوندی، سیاست‌های بلند پروازانه زیست محیطی و سایر جنبه‌های مقطعی، سرمایه گذاری در دوره انتقال از طریق زنجیره ارزش انرژی، امنیت و یکپارچگی انرژی، امکان سیاستگذاری و به روزرسانی چارچوب نظارتی، افزایش شبکه‌های انرژی و نقش آنها در ایجاد کریدورهای اقتصادی، تقویت نقش منطقه اکو در معماری جهانی انرژی، بازار برق منطقه‌ای، بخش انرژی پایین دست از جمله همکاری منطقه‌ای و افزایش رقابت در سطح منطقه، تحقیقات انرژی، نوآوری و فناوری، دسترسی به انرژی و فقر انرژی، مکانیسم‌های برنامه ریزی، اجرا و نظارت و همچنین همکاریهای بین المللی مورد بحث قرار گرفت.

در جمع‌بندی این نشست، پیشنهاد فدراسیون صادرات انرژی و صنایع وابسته ایران مبنی بر تدوین سند ظرفیت تبادل انرژی کشورهای عضو اکو مورد تائید قرار گرفت و مقرر شد این فدراسیون تا نشست آتی، نسبت به تدوین پیشنهاد تدوین سند اقدام کند.

مهمترین موضوعات مطرح شده دراین نشست به شرح زیر است:

استراتژی انرژی اکو برای همکاری چشم انداز جامعی در مورد تبدیل مخلوط انرژی به بازار انرژی قابل اعتماد، پایدار، مقاوم و اصلاح شده در میان پویایی‌های جدید در صحنه انرژی جهانی که چشم اندازهای میان مدت و بلند مدت را

ادامه در صفحه ۲

حساب‌دهی ملی از سوی دولت دوازدهم

محمدصادق جنان‌صفت

غلامحسین شافعی رییس اتاق ایران در دیدار با رییس‌جمهور از ایشان خواست پیشقدم شود و حساب‌دهی ملی را در دستورکار قرار دهد. شافعی گفته است: دولت دوازدهم می‌تواند یک بنیان جدید بگذارد، از این نظر که دولت دوازدهم گزارش شفاف و دقیق از همه منابع ارزی و ریالی در بخش‌های نفت، مالیات و صندوق توسعه ملی استفاده کرده و محل مصارف آنها به‌عنوان یک سند تاریخی منتشر کند که آیندگان هم ملزم باشند این کار را انجام دهند.

نگارنده یک یا دو ماه بعد از روی کار آمدن دولت یازدهم در نشریه ماهانه یکی از مقام‌های ارشد دولت فعلی از دولت درخواست کردم «حساب‌خواهی ملی» را به عنوان یک وظیفه در دستور کار قرار دهد و هر آنچه از ریز و درشت فعالیت مالی، ارزی و توزیع منابع ملی در اسناد رسمی وجود دارد و نیز با واکاوی‌های کارشناسان در یک دوره مشخص گردآوری کند و به عنوان یک سند ملی ارائه دهد.

در آن روزها و در همان شماره نشریه شماری از کارشناسان نیز این درخواست را از دولت کردند اما دولت یا ناتوان بود یا نمی‌خواست این کار انجام شود. بدون این حساب‌خواهی ملی بود که معاون اول رییس‌جمهور در آخرین هفته‌های کاری دولت دوازدهم هنوز از تصمیم‌های ارزی ناکارآمد دولت‌های احمدی‌نژاد می‌گوید. با توجه به اهمیت این موضوع است که غلامحسین شافعی رییس اتاق ایران در دیدار با رییس‌جمهور از ایشان خواست حال که حساب‌خواهی ملی را انجام نداد، پیشقدم شود و حساب‌دهی ملی را در دستورکار قرار دهد. شافعی گفته است دولت دوازدهم می‌تواند یک بنیان جدید بگذارد، از این نظر که دولت دوازدهم گزارش شفاف و

ادامه در صفحه ۳

ادامه از صفحه ۱

پوشش می‌دهد، ارائه داده می‌شود. منطقه اکو با تشویق علاقه مشترک کشورهای عضو، متعهد است که آینده انرژی خود را با شکوفایی بیشتر و تلاش برای منابع پاک‌تر، همچنین تأمین انرژی قابل اعتماد و مقرون به صرفه از طریق همکاری پیشرفته در داخل و خارج، اصلاحات چارچوب نهادی و به کارگیری بهترین تجربیات با شراکت پیشرفته بین المللی، تأمین کند. تغییرات در سطح جهان تأثیر ویژه‌ای بر افزایش انرژی‌های تجدیدپذیر دارد، اولویت بندی پیامدهای تغییرات آب و هوایی همچنین بهبود ارتباطات متقابل برای اطمینان از بازار انرژی قابل اتکا و مقرون به صرفه با هماهنگی‌های نهادی و زیرساختی با طرح چنین اهداف استراتژیک بلندپروازانه ای، منطقه اکو باید آماده و مجهز به سیاستهای منسجم باشد تا شاهد توسعه همراه با ارزش افزوده باشیم.

در نظر گرفتن این اهداف نه تنها از منابع عظیم سوخت فسیلی بلکه از ظرفیت بالقوه انرژی پاک، بازار مصرف کافی در منطقه و همچنین ارتباط متقابل تجارت انرژی همراه با توانمندیهای سازمانی و فنی موجود ناشی می‌شود. با در نظر گرفتن چنین عواملی، کشورهای عضو اکو زمینه خوبی برای تقویت همکاری‌های منطقه‌ای در جهت بهره مندی از تحولات موجود در تعاملات جهانی انرژی را دارا هستند.

«تبدیل به منابع تجدیدپذیر و همچنین منابع انرژی پاک‌تر و پایدار» نشان دهنده «نتیجه پیش بینی شده ردیف ۵» است. بخش انرژی در «ECO Vision ۲۰۲۵». عمدتاً با هدف گشایش فرصتهای نوین همکاری در منطقه اکو در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی و ایجاد محیطی مناسب برای بازارهای انرژی پایدار و سرمایه گذاری تدوین گردیده است. پروژه مشترک اکو-UNIDO در زمینه ایجاد (مرکز انرژی پاک اکو) نمونه بارزی از این تلاش‌ها در راستای ایجاد منابع انرژی پایدار است.

هدررفت انرژی یکی از مهم‌ترین چالش‌های منطقه اکو است که باید در مراحل تولید، توزیع و مصرف هدف گذاری شود. سیاست‌های ارتقا بهره وری انرژی، صرفه جویی در انرژی و سازوکار مالی سوختهای فسیلی باید درنظر گرفته شود. به عنوان اولین قدم تعیین هدف مشخص برای بهبود بهره وری انرژی در سطح منطقه با هم افزایی در سیاست‌های بهره وری منابع باید در دستور کار قرار گیرد.

سیستم‌های انرژی کارآمدتر برای رقابت اقتصادی، کاستن از تولید کربن و منابع انرژی قابل اطمینان و مقرون به صرفه برای مصرف کنندگان بسیار مطلوب هستند. اولویت بندی اقتصاد سبز به عنوان سیاست توسعه میان مدت و بلند مدت نه تنها منافع بسیاری را برای منطقه اکو به ارمغان می‌آورد، بلکه همچنین باعث ایجاد انگیزه در کشورهای عضو می‌شود که متحد شوند و این امر در گفتگو با یک صدا در صحنه جهانی در جهت منافع مشترک انرژی و محیط زیست محقق می‌شود.

تمرکز بر گاز (که در نیمی از کشورهای اکو به وفور یافت می‌شود) باید در مذاکرات منطقه‌ای انتقال انرژی گنجانده شود تا اطمینان حاصل گردد که انتقال واقع بینانه و پایدار است. در نتیجه استفاده مجدد یا بازیافت منابع طبیعی، افزایش تولید و مصرف منابع تجدید پذیر انرژی و یا تجدید ناپذیر عملیاتی خواهد شد.

بهره برداری از سرمایه‌های طبیعی؛ و به حداقل رساندن آلودگی و سایر تأثیرات زیست محیطی - از جمله انتشار گازهای گلخانه‌ای - چشم انداز اصلی برای اکو خواهد بود. در عین حال، بهترین روشها برای پیگیری اقدامات سیاسی در جهت تشویق تغییرات اقتصادی-اجتماعی گسترده‌تر از جمله رشد اقتصادی، برابری، اشتغال، بهداشت و رفاه و کاهش فقر پیگیری خواهد شد.

تنوع و پیوستگی منابع انرژی نقش اساسی در منطقه اکو دارد که موقعیت ژئواستراتژیک منحصر به فرد و وضعیت محصور در خشکی اکثر کشورهای عضو را گرفته است. ارتباطات بین المللی و بین منطقه‌ای در منطقه به لطف پروژه‌های بزرگ زیربنایی انرژی و حمل و نقل تحت قالب‌های مختلف چند جانبه و متنوع موجود هستند.

تضمین ارتقای امنیت انرژی در منطقه اکو نیازمند یک رویکرد یکپارچه و منسجم است، از جمله با پشتیبانی از تغییر رفتار به سمت مصرف انرژی کارآمدتر، ظرفیت سازی، افزایش آگاهی و ... .

توسعه بیشتر قوانین ملی و هماهنگی چارچوب‌های قانونی و نظارتی در کشورهای عضو عامل مهمی برای ارتقا امنیت انرژی هستند. بازارهای ملی یکپارچه انرژی در منطقه اکو باید یکی از اولویت‌های تسهیل تجارت در منطقه برای تأمین کنندگان و تأمین تقاضای انرژی مصرف کنندگان باشد.

پروژه مهم بازار برق منطقه‌ای اکو با ارائه بهترین روش‌ها در زمینه دانش فنی، یکی از اصلی‌ترین مشوقان برای دستیابی به این هدف خواهد بود. تغییر ترکیب انرژی به منظور تأمین نیازها در کشورهای عضو اکو از طریق همکاری در سطح منطقه‌ای و پاسخگویی به اولویت‌ها در سطح جهانی باید با سازوکارهای اجرایی مناسب نیز مطابقت داشته باشد.

اجرای مقررات موجود و وضع قوانین جدید پیشرفت اساسی محسوب می‌شود که در این رابطه دبیرخانه اکو باید فرصت را برای کشورهای عضو خود برای بررسی بهترین شیوه‌ها و روش‌های بین المللی فراهم کند. در حقیقت، گذار منطقه اکو به در اختیار گرفتن انرژی پایدارتر، مقرون به صرفه و همچنین تمیز، برنامه‌های پایین دستی انرژی را نیز در این منطقه تحت الشعاع قرار خواهد داد.

اگرچه بیشتر کشورهای عضو اکو دارای حجم قابل توجهی از صنعت پایین دست هستند، اما برای همکاری منطقه‌ای مستمر، لازم است تدابیر مکمل اتخاذ شود؛ به طور مؤثر از منابع موجود استفاده شود و ظرفیت‌های انرژی بین کشوری ایجاد شود... برای جلوگیری از رقابت مضر و دستیابی به مزایای بیشتر، ابعادی مانند بهینه سازی، ایجاد هم افزایی و تمایز محصول و بهینه سازی سبد سهام، موضوعات اصلی برای دستیابی به یکپارچه سازی کامل بین فعالان تولید کننده و بین تولید کننده و مصرف کننده در منطقه خواهد بود. منافع مشترک کشورهای عضو اکو به عنوان یک هدف استراتژیک در گرو تدوین سیاستهای پایدار برای صنایع پایین دستی خواهد بود. چارچوب اقدامات اولیه شامل پیشرفت در مدیریت سهم کربن از مایعات به گاز طبیعی و حرکت بسوی انرژی‌های تجدید پذیر در انرژی و برق، افزایش بازده و فرآیندها و محصولات کم کربن، سیستم‌های حمل و نقل کارآمد به لحاظ مصرف انرژی و بازیافت و استفاده مجدد از محصولات به عنوان یک هدف می‌تواند در این راستا تعریف شود.

برای سیاست گذاران استراتژی، انتخاب فن آوری و نشان تجاری و ارتباط با تأمین کنندگان و شرکا از مهمترین مسائل خواهد بود. مقیاس و عمق اهداف این استراتژی نیاز به یک رویکرد کاملاً نوآورانه و فعال همراه با پیشرفت‌های چشمگیر علمی و فنی دارد.

منطقه اکو میزبان کشورهای پویا، پیشگام و مبتکر و در عین حال کشورهای محروم از نظر فناوری است. برای برطرف کردن این شکاف و امکان استفاده همه کشورهای عضو از فناوری‌های موجود، موضوع باید با دیدگاهی نوآورانه در دستور کار قرار گیرد.

بسترهای تحقیقاتی، نوآوری و فناوری انرژی موجود از شمال تا جنوب در منطقه پراکنده است، لذا در چنین شرایطی از دانش و پتانسیل گسترده منطقه به طور کامل استفاده نمی‌شود. فرضیه اصلی توسعه پایدار انرژی همچنین آشکارا این واقعیت را گوشزد می‌کند که کاهش فقر کلید دستیابی به اهداف توسعه اجتماعی بوده اما برای حفظ محیط زیست، در حالی که فقرا با استفاده بیش از حد از منابع طبیعی تأثیرات نامطلوبی بر محیط زیست می‌گذارند باید اقدامات متناسب در راستای حفاظت از محیط زیست بعمل آید.

تلاش‌ها برای ایجاد سامانه حمایت اجتماعی مناسب برای مصرف انرژی می‌توانند با بهبود مکانیزمهای جبران خسارت به افراد نیازمند و حذف تخفیفات برای طیف وسیعی از مصرف کنندگان ممتاز ادامه یابد. طراحی سامانه تعرفه‌ای مؤثر و کارآمد نیز می‌تواند دومین گزینه مطرح باشد.

چشم‌انداز جامع استراتژی انرژی اکو افق جدیدی را برای مشارکت در همکاری با سازمان‌ها و کشورهایی که سال‌ها تجربه درزمینهٔ انرژی‌دارند، به ارمغان می‌آورد. آینده انرژی مشترک منطقه اکو تحت این استراتژی راه‌حل‌های مشترک را طراحی و به مرحله اجرا خواهد گذاشت.

محمد پارسا – رئیس هیات مدیره فدراسیون صادرات انرژی

مانع‌زدایی از تولید به شکل واقعی

ده سالی است که نام سال‌ها اقتصادی شده و اغلب نه‌تنها در آن سال‌ها اهداف تعیین‌شده و شعارهای اعلامی محقق نشده که حتی بعضا به خاطر جدی نگرفتن اصلاحات نهادی و سیاستی ضروری برای تحقق آن، وضعیت در زمینه اعلام شده بدتر هم شده است. آخرین نمونه‌اش هم سال ۹۹ که سال «جهش تولید» نامیده شده بود ولی عملا شاهد «افت تولید» بودیم. اگر مجلس، دولت و سایر نهادهای حکمرانی و عمومی می‌خواهند امسال نام‌گذاری فراتر از شعار برود و عملا محقق شود، توجه به تجربه ایران و سایر کشورها درباره سیاست‌ها و اصلاحات نهادی کارآمد و موثر در افزایش تولید ضروری است. از جمله اقتضائات مانع‌زدایی کارآمد در مسیر افزایش تولید ملی حمایت از ثبات نرخ ارز و عدم دخالت دولت در قیمت‌گذاری است. متاسفانه به دلیل قیمت‌گذاری‌های دستوری که آفت اقتصاد است، اقتصاد ما از کمترین پیش‌بینی پذیری برخوردار است.

متأسفانه دولت‌های مختلف در ۵۰ سال گذشته قیمت‌گذاری نرخ ارز به‌صورت تصنعی انجام می‌شده تا هزینه‌ها به نفع مردم افزایش نیابد ولی از سوی دیگر یک مزیت رقابتی برای تولیدکنندگان خارجی در بازار ایران ایجاد کردند که از این طریق به تولیدکنندگان داخلی ضربه بزرگی واردشده است. ازجمله آنها به وجود آمدن نظام ارز چند نرخی ایجاد فساد اقتصادی و افزایش انگیزه سرمایه‌داران برای واردات کالا به‌جای حمایت از تولید داخلی و صادرات آن است.

تا جاییکه چند روز گذشته رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس اعلام کردند «در سه سال گذشته ۳۰۰ هزار میلیارد تومان رانت توزیع شده است و در جریان بررسی بودجه، موضوع ارز ترجیحی را از دستور کار خارج کردند اما با اصرار دولت مجددا در بودجه لحاظ شد. در سه سال گذشته یعنی سال های ۹۷، ۹۸ و ۹۹ حدود سالی یکصد هزار میلیارد تومان رانت توزیع شده که دلیل آن عدم نظارت بر فرآیندهایی است که در سامانه های تخصصی حوزه اقتصاد و تجارت تعریف شده ، ۳۰۰ هزار میلیارد تومان یعنی یک سوم بودجه کشور که این وضعیت را در حوزه اقتصادی ایجاد کرده است».

نرخ ارز ترجیهی در بودجه ۱۴۰۰ یازده هزار و پانصد درنظرگرفته شده، ما درخواست داریم اعلام فرمایند که با چه فرمولی و با چه محاسباتی به این نرخ رسیده‌اند؟

اگر دولت‌های سابق و این دولت اصول علم اقتصاد و حمایت از تولیدکننده را رعایت می‌کردند صادرات غیرنفتی به‌اندازه کافی رشد می‌کرد همان‌طورکه؛ در دوره ریاست جمهوری آقای خاتمی صادرات نفتی سالی حدود ۲۰ میلیارد دلار بود و چون اصول علم اقتصاد بیشتر رعایت می‌شد رشد اقتصادی در آخرین سالهای ریاست جمهوری ایشان به بیشتر از ۶ درصد رسید، درحالی‌که در دوران ریاست جمهوری آقای احمدی‌نژاد سالیانه بالای ۱۰۰ میلیارد دلار صادرات داشتیم و باوجوداین دچار بیماری هلندی شدیم و رشد اقتصادی در انتهای ریاست جمهوری ایشان به منفی ۷ درصد رسید. دولت فعلی هم علی‌رغم تصور اولیه بخش خصوصی با سیاست‌های غلط دولت و بانک مرکزی همان لطمات سابق را می‌زند و موجبات فساد را با ۳ نرخی کردن نرخ ارز فراهم کرده است. آیا گذشتگان با عدم رعایت قانون و علم اقتصاد موجب رشد کشور شدند که شما هم همچنان واقعیت‌های این علم را در نظر نمی‌گیرید؟

مقام معظم رهبری سال جاری را «تولید، پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها» نام‌گذاری فرمودند. واقعیت این است که با توجه به کاهش قدرت خرید ایرانیان به‌ویژه کاهش قدرت خرید طبقه متوسط و تهی‌دست جامعه، بدون گام برداشتن عملی در مسیر چنین اهدافی، مانع‌زدایی از تولید صرفا در حد شعار می‌ماند.

ادامه از صفحه ۱

حساب‌دهی ملی از سوی دولت دوازدهم

دقیق از همه منابع ارزی و ریالی در بخش‌های نفت، مالیات و صندوق توسعه ملی استفاده کرده و محل مصارف آنها به‌عنوان یک سند تاریخی منتشر کند که آیندگان هم ملزم باشند این کار را انجام دهند.

به نظر می‌رسد این درخواست هوشمندانه و از سر دغدغه رییس بخش خصوصی باید از سوی دیگران از جمله اقتصاددانان، فعالان اقتصادی، روسای احزاب و جمعیت‌های سیاسی،علاقه‌مندان به اقتصاد سیاسی و نیز نهادهای مدنی به عنوان یک مطالبه ملی در دستور کار قرار گیرد و درباره مزیت انجام این کار از سوی دولت دوازدهم بنویسند و پیگیری کنند تا کار به جای خوبی برسد. از سوی دیگر برای دولت دوازدهم نیز بهترین موقعیت فراهم می‌شود تا کاستی‌ها و ناکامی‌های خود در تامین ارز و نیز ریشه تورم‌های بالا و رشدهای منفی سه سال تازه سپری‌شده و نیز میزان خروج سرمایه ارزی را به مردم گزارش کند.

در صورتی که این کار با روش‌های علمی و بدون هراس و با استفاده از همه امکانات سه محل اصلی فرماندهی اقتصادی انجام و به صورت یک بیانیه رسمی منتشر شود یکی از مهم‌ترین گام‌ها برای پدیدارسازی شفافیت برداشته خواهد شد. دولت دوازدهم توجه کند اگر خود اقدام به این کار نکند دولت بعدی به بدترین و شدیدترین و شاید غیرکارشناسی‌ترین روش‌ها حساب‌خواهی را در دستور کار قرار می‌دهد و شاید اطلاعات نادقیقی ارائه کند که در آن صورت امکان پاسخگویی اندک است و مقبول مردم نمی‌افتد.

ریشه‌یابی خاموشی‌ها

پیام باقری، نایب‌رئیس هیات‌مدیره فدراسیون صادرات انرژی و صنایع وابسته ایران

هر ساله با فرا رسیدن فصل گرما، چالش کمبود برق در کانون توجه قرار می‌گیرد و صاحب‌نظران و متخصصان امر به واکاوی و ریشه‌یابی این موضوع و راهکارهای برون‌رفت از آن می‌پردازند، چراکه آثار و تبعات بسیار فراگیری به‌دنبال داشته و حوزه‌های اجتماعی و اقتصادی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. امسال نیز تقارن کمبود بارندگی با افزایش دمای زودرس، تجربه خاموشی‌های برنامه‌ریزی شده در زمان پیک مصرف برق را در اذهان متبادر می‌کند.

ناگفته پیداست که دلیل اصلی دغدغه اینگونه خاموشی‌ها، ناممکن شدن پوشش رشد تقاضا در کشور است که به‌طور معمول در ایام پرباری یعنی حدود ۲۰۰ تا ۲۲۰ ساعت فصل تابستان رخ می‌دهد و عمدتا ناشی از تحمیل بار بالغ بر ۲۰ هزار مگاواتی لوازم و تجهیزات سرمایشی بر شبکه است، اما این اتفاق معلولی است که ریشه در علل مختلفی دارد. قدر مسلم برق نیز همچون هر کالای دیگری تابع فرآیند تولید و مصرف در بستر عرضه و تقاضا بوده و چنانچه در طرف عرضه با محدودیت‌هایی مواجه شود، بالطبع در رفع نیازهای طرف تقاضا ناتوان خواهد بود. رویدادی که محصول آن خاموشی و علت‌العلل آن، کمبود منابع مالی متاثر از اقتصاد ناتراز برق است. رشد تقاضا با میزان متوسط ۵ تا ۷ درصد، ضرورت پیش‌بینی منابع مالی لازم برای احداث سالانه ۵ هزار مگاوات نیروگاه جدید را در برنامه‌های توسعه‌ای کشور ایجاب می‌کند که البته همراه با خطوط انتقال و توسعه شبکه توزیع متناظر آن مستلزم سرمایه‌گذاری قابل توجه ۴ تا ۵ میلیارد دلاری است. حال آنکه کمبود نقدینگی لازم، متاثر از عدم توازن هزینه و درآمد در صنعت برق، سبب شده کمتر از نصف این میزان به‌طور میانگین در سال‌های اخیر وارد مدار شود. به عبارتی توسعه بخش نیروگاهی حداقل متناسب با برنامه‌های بالادستی کشور از عهده دولت به تنهایی خارج بوده و در چنین شرایطی وزارت نیرو لاجرم در پی راهکارهای موازی برای پیک‌سایی است که بخشی از آنها شامل ممانعت از استخراج رمزارزها، محدودسازی مصرف برق صنایع و چاه‌های کشاورزی و دستگاه‌های دولتی و در نهایت صرفه‌جویی در طرف تقاضا به ویژه در مصارف خانگی است که درمان مقطعی هستند نه ریشه‌ای. در صورتی که به‌زعم اکثر فعالان این صنعت، نسخه رهایی از این بحران مستمر و فرسایشی را باید در تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در مسیر توسعه ظرفیت نیروگاهی کشور با برداشتن گام‌های عملی به سوی اصلاح ساختار تعرفه‌گذاری و استقرار نهاد تنظیم‌گر در بستر عرضه و تقاضا و احتراز وزارت نیرو از تصدی‌گری جست‌وجو کرد، راهکاری که تاکنون توفیقی در آن حاصل نشده و در نتیجه روند تدریجی احداث نیروگاه‌ها را به‌دنبال داشته، به‌گونه‌ای‌که همواره با نزدیک شدن به موسم پرباری از بیم خاموشی راه‌حل‌های موقت و گذرا در دستورکار قرار می‌گیرد.

بررسی طرف عرضه حاکی از آن است که بیش از ۶۰ درصد تولید برق کشور توسط نیروگاه‌های خصوصی صورت می‌پذیرد. اما چنانچه پیش‌تر اشاره شد فرآیند تعرفه‌گذاری دستوری همراه باعوامل متعدد دیگر از قبیل انباشت مطالبات نیروگاه‌داران از وزارت نیرو، افزایش هزینه‌های سرمایه‌گذاری در قیاس با دوره طولانی بازگشت سرمایه، وضعیت دشوار نگهداری و اداره نیروگاه‌ها، اصرار بر بازپرداخت اقساط تسهیلات صندوق توسعه ملی به‌صورت ارزی به‌رغم افزایش بی‌رویه نرخ ارز و سرانجام مشکلات بورس انرژی، سرمایه‌گذاری در این بخش را چنان تحت تاثیر قرار داده که به‌رغم تاکید بر افزایش سهم نیروگاه‌های خصوصی عملا رغبتی در این زمینه مشاهده نمی‌شود، آن هم در شرایطی که به نظر می‌رسد به‌زودی اقتصاد کشور با گشایش‌هایی روبه‌رو خواهد شد و فضای کسب‌وکار دوران رکود را پشت‌سر گذاشته و فعالیت بنگاه‌های اقتصادی رونق خواهد یافت و در نتیجه میزان تقاضای برق پایدار با رشدی فزاینده مواجه می‌شود. گرچه با توجه به کاهش ۳۰ تا ۳۵ درصدی میزان بارش‌ها، افزایش ۵ درصدی دمای هوا و رشد ۲۲ درصدی مصرف در مقایسه با شرایط مشابه سال گذشته، مدیریت مصرف از اهمیت بسزایی برخوردار است. اما در کنار رفع موانع و مشکلات بخش خصوصی در مسیر توسعه ظرفیت نیروگاهی کشور اعم از نیروگاه‌های حرارتی و تجدیدپذیر در طرف عرضه و همچنین مدیریت مصرف برق در طرف تقاضا، راهکار دیگری که کمتر به آن توجه شده، تبادل برق با سایر کشورهای همسایه و منطقه است، موضوعی بسیار بااهمیت و راهبردی که حتی در سیاست‌های ابلاغی اقتصاد مقاومتی و قوانین بالادستی بر آن تاکید شده و عواید فراوانی را برای کشور به ارمغان می‌آورد.

قرار گرفتن در جغرافیای مناسب، در اختیار داشتن منابع وافر گاز طبیعی، برخورداری از صنعتی توانمند و نیاز مبرم کشورهای همسایه و منطقه به انرژی زیربنایی برق، شاخص‌هایی هستند که با تکیه بر آنها تبدیل کشور به قطب شبکه برق منطقه تحقق می‌یابد و درست به همین منظور این تکلیف در قانون برنامه ششم توسعه بر عهده دولت قرار داده شده است. اما با بررسی وضعیت کنونی می‌توان اذعان کرد که دستیابی به این هدف‌گذاری آن‌گونه که انتظار می‌رفت، به وقوع نپیوسته است.

درآمدزایی و ارزآوری، ایجاد اشتغال، خلق ثروت و ارزش‌افزوده، رونق کسب‌وکار بنگاه‌های اقتصادی، وابستگی سایر کشورها به شبکه برق ایران، افزایش قدرت دیپلماسی در عرصه بین‌الملل، جذب سرمایه خارجی، کم اثر کردن تحریم‌ها و بسیاری موارد از این دست تنها مصادیقی از فواید تبدیل شدن به قطب برق منطقه است. اما علاوه بر نکات برشمرده قبل، مزیت برجسته دیگری که از این طریق عاید کشور خواهد شد، استفاده از مازاد برق همسایگان شمالی در زمان پیک مصرف در ایام گرم سال و متقابلا صادرات برق در زمستان به این دست از کشورهاست. گرچه امروز ارتباط الکتریکی با کشورهایی همچون ترکمنستان، آذربایجان و ارمنستان وجود دارد، ولی رفع نگرانی در ایام پرباری مستلزم تعریف جدیدی از سطح تبادل برق با این کشورها و بسیاری از کشورهای مستعد دیگر است که به عبارتی همان تصویر قطب برق منطقه است. اختلاف دما از شمال تا جنوب و اختلاف افق از شرق تا غرب، فرصتی مطلوب را برای کشور فراهم آورده تا در کانون مرکزی یک شبکه برق پردامنه و وسیع در منطقه و حتی فراتر از آن قرار گیرد. فرصتی گذرا که بلااستفاده گذاشتن آن منجر به ترغیب رقبا برای ورود به این مقوله به‌رغم برخورداری از قابلیت‌ها و ظرفیت‌های به مراتب محدودتر شده است. تبادل برق در سطح وسیع، نه تنها کسری ایام پرباری را جبران می‌کند، بلکه با صرفه‌جویی در تخصیص منابع هنگفت به احداث نیروگاه‌های جدید که به دلیل کمبود نقدینگی در سال‌های اخیر از برنامه جا مانده است توسعه بخش‌های دیگر صنعت برق از جمله افزایش راندمان نیروگاه‌ها، کاهش تلفات، هوشمندسازی شبکه، بهینه‌سازی مصرف، نوسازی تجهیزات انتقال و توزیع و مضاف بر این موارد تامین منابع مالی اتمام پروژه‌های نیمه تمام و تعریف طرح‌های جدید و پرداخت مطالبات معوقه بخش‌خصوصی را به‌دنبال خواهد داشت و در عین حال با صادر کردن مازاد برق دریافتی به کشورهای گرمسیر همچون عراق یا کشورهای حاشیه جنوبی خلیج‌فارس که همزمان با ایران در پیک مصرف قرار دارند، درآمدزایی از محل حق ترانزیت و از آن مهم‌تر تثبیت جایگاه کشور به‌عنوان قطب برق رقم می‌خورد که دستاوردی متمایز محسوب می‌شود و قدر مسلم همان‌طور که در ارتباط با توسعه ظرفیت نیروگاهی نیز اشاره شد، آنچه این فرآیند را سرعت و قوام می‌بخشد، ورود پررنگ و توانمند بخش‌خصوصی به این حوزه است.

روش های جایگزین حل و فصل اختلاف (ADR)

قسمت دوم

به قلم مهندس رضا طبیب زاده

مقدمه :

شیوه‌های جایگزین حل و فصل اختلاف(**ADR**) ، عنوان عامی است که به راهکارهای حل و فصل خصوصی اختلافات از سوی افراد اشاره دارد. این راهکارها محدود به داوری نیست، و اتاق بازرگانی بین‌المللی با تغییر در مقررات خود و عملی‌تر ساختن امکان سازش، دامنه انتخاب مراجعین و امید ایشان را به فیصله صلح‌آمیز اختلافات افزایش داده است. شیوه‌های جایگزین حل اختلاف در مقایسه با داوری ارزان‌تر و سریع‌تر بوده و از انعطاف بیشتری برخوردار هستند. نقش فرد بی‌طرفی که از سوی طرفین منازعه و یا اتاق بازرگانی بین‌المللی مأمور نزدیک ساختن دیدگاه‌ها می‌شود اهمیت زیادی دارد. به نظر می‌رسد سادگی، سرعت و انعطاف‌پذیری شیوه‌های جایگزین به قواعد مختصر و مفید حاکم بر آیین رسیدگی نیز سرایت نموده است.

به طور معمول در صورت بروز اختلاف ، اولین روشی که برای حل و فصل آن به ذهن خطور می کند مراجعه به دادگستری است. طرح دعوا در دادگستری، ساده ترین روش است ولی همیشه بهترین روش نیست.

در**Start-Up** ها و شرکتهای تجاری که سرعت در فرایند حل اختلاف و ادامه رابطه بلند مدت برای طرفین اهمیت زیادی دارد، معمولا طرفین تلاش می کنند از شیوه های جایگزین حل و فصل اختلافات (**ADR**)استفاده نمایند.روش های جایگزین حل و فصل اختلاف (**ADR**) اشاره به فرایندهایی دارد که طرفین می توانند اختلافات خود را بدون مراجعه به مجامع قضایی و به صورت دوستانه حل و فصل نمایند. این روشهای به طور معمول عبارتند از مذاکره مستقیم ، سازش بین طرفین ، میانجیگری و داوری. در حالت کلی هر روشی که برای پایان دادن به دعوا یا اختلاف بدون مراجعه به دادگستری بین طرفین مقرر شده باشد به عنوان روش جایگزین حل و فصل اختلافات شناخته می شود.

اقسام شیوه های جایگزین حل و فصل اختلاف

علاوه بر مزایای متعددی که استفاده از شیوه های غیر دادگاهی حل و فصل اختلاف دربردارد تنوع شیوه های حل و فصل اختلاف نیز این امکان را برای طرفین اختلاف فراهم می سازد که از میان شیوه های مختلف «**ADR**» شیوه ای متناسب تر جهت حل و فصل اختلاف خود و گاه نیز پیشگیری از اختلاف انتخاب نمایند. "**ADR**»روش های متعددی را شامل می شود که مهمترین آنها را به اختصار ذیلا معرفی می شود .

روش های جایگزین حل و فصل اختلاف (ADR)

مذاکره : روشی است که از طریق ان طرفین اختلاف درصدد حل اختلافات خود بدون مداخله شخص ثالث بعنوان تسهیل کننده حل اختلاف هستند و این فرایند از طریق گفتگو و تماس های مستقیم صورت میگیرد. همچنان که بعضی نویسندگان انرا به عنوان ارتباطات رفت وامدی یا رودررو (**Back and –forth communication –**) تعریف کرده اند که جهت حصول توافق میان دو طرف یا بیشتر که دارای برخی منافع مشترک و برخی منافع متعارض و متفاوت هستند طراحی شده است

سازش : یکی از روش های ساده غیر رسمی و انعطاف پذیر حل و فصل اختلافات است که مذاکرات دوستانه ، سریع و کم هزینه را میان طرفین با کمک و مساعدت شخص ثالث میسر میسازد که تحت عنوان حل و فصل دوستانه (مصالحه امیز) دعاوی با کمک شخص ثالث تعریف می شود . شخص ثالث بی طرف موسوم به سازش دهنده (سازشگر) تلاش میکند که طرفین در خصوص اختلاف موجود و راه حل های ان مذاکره نموده و در پایان اختلاف طرفین را بارضایت انها حل و فصل نماید .

میانجی گری : میانجی گری مانند سازش می باشد. بدین معنی که فرد ثالثی وارد فرایند حل اختلاف شده و سعی می کند نظرات طرفین اختلاف را به هم نزدیک کند. تفاوتی که بین میانجی گری و سازش وجود دارد در این است که در میانجی گری شخص ثالث سعی می کند با ارائه پیشنهاداتی به هر یک از طرفین آنها را برای حصول یک توافق مورد تایید دو طرف ترغیب کند. و طرفین اختلاف را در حصول حل و فصل خواشیند دو جانبه کمک میکند. هدف میانجی ها تسهیل مبادله اطلاعات ، تحریک تفاهم میان طرفین و تشویق ارائه راه حل های موثر و سازنده است . این روش نیز مانند دو روش قبلی به صورت غیر الزام آور بوده و پیشنهادت ارائه شده برای هیچ یک از طرفین الزام آور نمی باشد.

داوری : یک فرایند شبیه به محکمه غیر رسمی است که در آن شخص یا اشخاص ثالثی که توسط طرفین انتخاب می شوند صحبتهای طرفین را شنیده، مدارک آنها را بررسی کرده و تصمیم می گیرد. فرایند داوری کمتر از دادگاه حالت رسمی داشته و قواعد آن اغلب ساده تر از دادگاه می باشد. حتی طرفین می توانند شیوه رسیدگی را انتخاب نموده و به داور یا داوران اعلام نمایند. در فرایند داوری بر خلاف سایر روش های جایگزین حل و فصل اختلاف رای داوری به صورت تک مرحله ای و الزام آور صادر می شود و امکان تجدیدنظر از آن وجود ندارد .

اصول و قواعد مشترک ADR

هدف اصلی شیوه های غیرقضایی حل و فصل اختلاف نیز همچون سیستم دادگاهی و قضایی حل اختلاف پایان دادن به اختلاف طرفین می باشد اما «□□□» ویژگی های خاصی دارد که آن را از شیوه رسمی حل اختلاف متمایز می سازد . بدون توجه به تنوع شیوه های جایگزین حل و فصل اختلاف مهمترین قواعد مشترک روشن «**ADR**» را می توان به شرح زیر خلاصه نمود:

۱- شیوه های «**ADR**» اصولا ارادی و اختیاری است. ارجاع اختلاف و نحوه رسیدگی به اختلاف از جمله قانون حاکم ادامه در صفحه بعد

بـر ماهیـت اختـلاف و آییـن دادرسـی مبتنـی بـر توافـق و اراده طرفیـن مـی باشـد. ممکـن اسـت بـا توافـق طرفیـن ، اختـلاف بـدون توجـه بـه قانـون و مطابـق بـا انصـاف حـل و فصـل شـود و بـه جـز داوری نتیجـه کار در سـایر شـیوه هـا الـزام آور نیسـت مگربـا توافـق طرفیـن.

۲- رسـیدگی های «ADR» اصـولا تـک مرحلـه ای اسـت و جـز در مـوارد خـاص آراء صادر شـده قطعـی مـی باشـد.

۳- شـخص یـا اشـخاص ثالـث بـی طرفـی کـه بـرای حـل اختـلاف در «ADR» فعالیـت می کننـد اصـولا منتخـب خـود طرفیـن مـی باشـند و از طریـق راهکارهـا و قواعـد مختلفـی تـلاش مـی شـود کـه اسـتقلال و بی طرفـی آنهـا حفـظ شـود.

۴- رونـد حـل اختـلاف در «ADR» تـوأم بـا مذاکـره و گفتگـوی طرفیـن اسـت و حـل اختـلاف در فضایـی دوسـتانه صـورت مـی گیـرد.

۵- طـرق جایگزیـن حـل اختـلاف بـه طـور غیرعلنـی و محرمانـه برگـزار مـی شـود و جـز طرفیـن اختـلاف، وکلاء و نماینـدگاه آنهـا اشـخاص دیگـر حـق ورود و دخالـت در جریـان رسـیدگی را ندارنـد. شـخص یـا اشـخاص ثالـث کـه بـه عنـوان قاضـی حـل اختـلاف اقـدام مـی کننـد بایـد قواعـد رازداری و محرمانـه ماندن را رعایـت نماینـد.

۶- رسـیدگی بـه اختـلاف در دادگاه تـا مشـخص شـدن نتیجـه رسـیدگی های «ADR» متوقـف خواهـد شـد و دادگاههـا تنهـا در مـوارد معـدودی هماننـد صـدور دسـتور موقـت و قـرار تأمیـن صلاحیـت ورود دارنـد.

مزایای استفاده از ADR

۵-۱- مزایای استفاده از روش ADR :

رجـوع بـه روش «ADR» فوایـد متعـددی بـرای طرفیـن اختـلاف دربـردارد کـه فوایـد مزبـور بـه عنـوان مشـوق هایـی سـبب می شـود کـه اشـخاص اختـلاف خـود را خـارج از دادگاههـا و از طریـق «ADR» حـل و فصـل نماینـد. از جملـه مزایـای اسـتفاده از روش «ADR» می تـوان مـوارد زیـر را نـام بـرد:

۵-۱-۱- برخـلاف اجـرای آرای دادگاههـا در کشـورهای خارجـی کـه بـه علـت تعـارض بـا حاکمیـت داخلـی کشـور صـادر کننـده رأی و هـم چنیـن دلایـل دیگـر بـا محدودیتهـا و مشـکلاتی روبـه رو مـی باشـد آراء صـادر شـده از طریـق روش «ADR» (داوری) بـا سـهولت بیشـتری اجـرا می شـود.

۵-۱-۲- در «ADR» اختلافـات بـه وسـیله شـخص یـا اشـخاصی رسـیدگی مـی شـود کـه اولا منتخـب طرفیـن و مـورد اعتمـاد آنهـا مـی باشـند ثانیـا نسـبت بـه موضـوع مـورد اختـلاف دارای تخصـص مـی باشـند کـه بـه حـل سـریع و عادلانـه اختـلاف کمـک مـی کنـد.

۵-۱-۳- حـل اختـلاف در «ADR» مبتنـی بـر قواعـد مـورد توافـق طرفیـن مـی باشـد و طرفیـن ایـن اختیـار را دارنـد کـه قانـون و قواعـد مناسـب را بـرای حـل اختـلاف خـود گزینـش کننـد . همچنـان کـه مـی تواننـد بـا تکیـه بـر انصـاف و بـدون اسـتناد بـه قانـون اختـلاف خـود را بـه طـور **S** عادلانه حل نماینـد

۵-۱-۴- تنـوع شـیوه هـای جایگزیـن حـل اختـلاف بـه طرفیـن ایـن امـکان را مـی دهـد کـه روشـی مناسـب بـرای حـل اختـلاف خـود انتخـاب نماینـد. طرفیـن همچنیـن ایـن امـکان را در اختیـار دارنـد کـه در صـورت عـدم حصـول نتیجـه بـه شـیوه ای دیگـر متوسـل شـوند . در کنـار تنـوع شـیوه هـای «ADR»انعطـاف آنهـا نیـز بـه حـل سـریع و عادلانـه اختـلاف کمـک کـرده و سـبب مـی شـود کـه سـرانجام راه حلـی پیـدا شـود کـه بهتـر بـا نیازهـای طرفیـن تطبیـق کنـد.

۵-۱-۵- معمـولا اختلافـات در «ADR» سـریعتر از دادگاههـا حـل و فصـل مـی شـود. زیـرا اولا تراکـم دعـاوی و پرونـده هـا کـه دردادگاههـا مشـاهده مـی شـود در «ADR» وجـود نـدارد و ثانیـا قضـات دادگاه هـا کـه بایـد بـا تشـریفات انجـام شـود و گاه آییـن دادرسـی پیچیـده رعایـت کننـد در «ADR» رسـیدگی و تشـریفات خاصـی کـه موجـب کنـدی جریـان حـل اختـلاف شـود وجـود نـدارد و ثالثـا اشـخاص ثالـث بـی طرفـی کـه جهـت حـل اختـلاف بـه طرفیـن کمـک مـی کننـد نوعـا متخصـص بـوده و بـه مبانـی فعالیـت هـای بازرگانـی آگاهـی دارنـد. رابعـا مشـکلات پیچیـده و کنـد کننـده تعـارض قوانیـن در «ADR» وجـود نـدارد. در کنـار همـه اینهـا تـک مرحلـه ای بـودن رسـیدگی های «ADR» سـرعت حـل اختـلاف را افزایـش می دهـد.

۵-۱-۶- اختلافـات بـا هزینـه کمتـری حـل و فصـل مـی شـوند. بـا اینکـه حـل اختـلاف در «ADR» نیـز مسـتلزم پرداخـت هزینـه اسـت امـا ایـن هزینـه هـا بـه طـور کلـی کمتـر از هزینـه هایـی اسـت کـه مراجـع بـه دادگاههـا بـرای طرفیـن دربردارد.بعضـی از کارشناسـان معتقدنـد کـه در حـال حاضـر هزینـه هـای طـرح دعـوا و رسـیدگی در"ADR"کمتـر از دادگاههـا نبـوده و در مـواردی نیـز بیشـتر اسـت. در پاسـخ بایـد گفـت بـا در نظـر گرفتـن حـل و فصـل سـریع اختـلاف در «ADR» و هزینـه هـای جانبـی کـه مراجعـه بـه دادگاههـا بـه طرفیـن تحمیـل مـی کنـد در مجمـوع حـل اختـلاف از طریـق «ADR» ارزان تـر و مقـرون بـه صرفـه تـر از مراجعـه بـه دادگاه مـی باشـند.

۵-۱-۷- اختلافـات بـه طـور خصوصـی محرمانـه و غیرعلنـی رسـیدگی شـود. در پـاره ای از اختلافـات یـک طـرف بنـا بـه دلایلـی تمایـل نـدارد کـه اشـخاص ثالـث کـه بـا طرفیـن و موضـوع اختـلاف هیچگونـه ارتباطـی ندارنـد از اختـلاف آنهـا و اسـناد و مـدارک و اظهـارات ارائـه شـده در طـول رسـیدگی مطلـع شـوند و خصوصـی و محرمانه بـودن "ADR»ایـن امـکان را بـرای طرفیـن فراهم می سـازد.

۵-۱-۸- اختلافـات در محیطـی دوسـتانه و تـوأم بـا همـکاری طرفیـن حـل و فصـل می شـود. غیـر از اینکـه ارجـاع اختـلاف بـه یکـی از شـیوه هـای «ADR» بـا توافـق و همفکـری طرفیـن صـورت مـی گیـرد اصـولا مذاکـره و گفتگـوی طرفیـن در جریـان رسـیدگی هـای «ADR» نقـش مهمـی را ایفـا مـی کنـد و در بیشـتر روش هـای «ADR» راه حـل نهایـی بـا توافـق و رضایـت هـر دو طـرف تنظیـم مـی شـود ودر واقـع اجـرای عدالـت بـه ادامـه روابـط کاری و دوسـتانه طرفیـن در آینـده کمـک می کنـد.

۵-۱-۹- در بعضـی از مـوارد مـی تـوان جهـت حـل اختـلاف یـا پیشـگیری از وقـوع اختـلاف از یکـی از شـیوه های غیرقضایـی حـل اختـلاف بهـره گرفـت در حالـی کـه در ایـن مـوارد رجـوع بـه دادگاهـا میسـر نمـی باشـد هماننـد تکمیـل یـا تجدیدنظـر در قـرارداد.

۵-۲- معایب روش ADR:

در کنـار مزایـای متعـددی کـه اسـتفاده از «ADR»دربـردارد معایبـی نیـز بـرای آن برشـمرده اند از جملـه «ADR»بـا ویژگیهـای خاصـی کـه دارد ۵-۲-۱-زمینـه سـوء اسـتفاده بعضـی افـراد را فراهـم مـی سـازد. زیـرا در مـواردی بعضـی اشـخاص کـه هیـچ حقـی نداشـته و شکسـت طـرح دعـوا را در دادگاه بـه خوبـی پیـش بینـی مـی کنـد سـعی مـی کننـد از ویژگـی محرمانـه غیرتشـریفاتی بودن «ADR»و انعطـاف آن سـوء اسـتفاده نماینـد کـه البتـه ایـن ایـراد چنـدان وارد نیسـت. زیـرا گذشـته از اینکـه امـکان طـرح دعـوای واهـی در دادگاه نیـز وجـود دارد اشـخاص ثالثـی کـه بـه عنـوان قاضـی یـا داور حـل اختـلاف در "ADR»فعالیـت مـی کننـد نوعـا متخصـص بـوده و امـکان بـه نتیجـه رسـیدن دعـاوی واهـی را بـه حداقـل مـی رسـانند. داور، میانجیگـر، سازشـگر و... هر زمـان بـه بـی حقـی یکـی از طرفیـن دعـوا پـی بـرد رسـیدگی را پایـان و رأی بـه بـی حقـی وی مـی دهنـد.

۵-۲-۲- ایـراد دیگـری کـه بـه "ADR»وارد شـده ایـن اسـت کـه بـه لحـاظ خصوصـی و محرمانـه و غیرعلنـی بـودن اجـرای روش "ADR»ارجـاع اختـلاف و رسـیدگی و نتیجـه کار در "ADR»در معـرض دیـد و نظـارت عمومـی قـرار نمـی گیـرد و ایـن امـر ممکـن اسـت هـم بـه سـوء اسـتفاده طـرف قویتـر منجـر شـود و هـم اینکـه بـه زیـان منافـع عمومـی جامعـه باشـد. بـه عنـوان مثـال چنانچـه شـخصی از بـه کار بـردن کالای معیوبـی خسـارت دیـده باشـد تولیـد کننـده تنهـا خسـارات همـان مصـرف کننـده را جبـران و پرداخـت مـی کنـد در حالـی کـه دادگاه ممکـن اسـت بـرای حفـظ منافـع و سـلامت عمومـی دسـتور دهـد تولیـد کننـده کالا بایـد علـاوه بـر رفـع کلیـه عیـوب کالاهـای از همـان نـوع را برطـرف و حتـی رأی بـه جمـع آوری کلیـه کالاهـای عرضـه شـده صادر نمایـد.

۵-۲-۳- بایسـتی اعـلام شـود کـه در کشـوری که پـاره ای از دعـاوی کـه اهمیـت ویـژه ای بوده انـد و ارتبـاط آن بـا نظـم عمومـی جامعـه اسـت بایـد منحصـرا از طریـق دادگاه حـل و فصـل شـود و قابـل ارجـاع بـه حـل و فصـل از طریـق روش "ADR»نمـی باشـند (بـه عنـوام مثـال مـاده ۴۹۶ قانـون آییـن دادرسـی دادگاههـای عمومـی و انقـلاب در امـور مدنـی) و در مـورد مثـال یـاد شـده نیـز بایـد گفـت چنانچـه عیـب کالا منحصـر بـه یـک یـا چنـد کالا نبـوده و بیشـتر محصـولات عرضـه شـده معیـوب و خطر آفریـن باشـند معمـولا مقامـات رسـمی بـا رصـد کـردن از وضعیـت مطلـع شـده و بـرای حفـظ نظـم عمومـی وارد عمـل شـوند همچنـان کـه در غالـب اوقـات تولیـد کننـده بـه خاطـر حفـظ شـهرت خـود نسـبت بـه رفـع عیـوب از ادامـه در صفحـه بعـد

کالاهای خطرناک و جبران خسارات مصرف کنندگان اقدام می کند و یا خسارت سنگین را متحمل خواهند شد.

توضیح : بایستی اعلام نمود که رجوع به "ADR"نه تنها برای طرفین دعوا فوائدی دارد مزایایی نیز برای دولتها دربردارد. نخستین امتیازی که حل اختلافات در خارج از دادگاهها برای دولتها به دنبال دارد کاهش تراکم دعاوی و پرونده ها در دادگستری است که این امر هم بار مالی دولت را کمتر می کند و هم سبب می شود دادگاه با دقت و سرعت بیشتری دعاوی طرح شده را رسیدگی نمایند و با حذف اطاله دادرسی و صحت بیشتر آراء موجبات رضایت اصحاب دعوا را فراهم کنند.

ایضا ماهیت روابط و اختلافات تجاری به ویژه تجارت بین المللی به گونه ای است که حل اختلافات از طریق "ADR"و به خصوص داوری مناسبتر از مراجعه به دادگاههاست و در واقع تقویت و نهادینه شدن "ADR"در یک کشورمی تواند به رونق تجارت و مخصوصا تجارت بین المللی در آن کشور کمک نماید همچنان که در کشورهای توسع

ه یافته که در زمینه تجارت بین المللی پیشرو می باشند دارای مراکز قوی در زمینه "ADR"(داوری و میانجی گری) هستند. و سرانجام اینکه "ADR"بر جذب سرمایه های خارجی نیز که از عوامل رشد و توسعه کشورها و به ویژه کشورهای توسعه نیافته به شمار می رود تأثیر مهمی دارد. سرمایه گزاران خارجی در کشورهایی سرمایه گزاری می کنند که در کنار سایر بسترهای لازم بتوانند اختلافات خود با اشخاص یا دولت میزبان سرمایه را به طور قانونی از طریق نظام غیرقضایی حل اختلاف (داوری) حل و فصل نمایند.

امروزه استفاده از "ADR"برای حل اختلافات از مرزهای حقوق خصوصی گذر کرده و به قلمرو حقوق کیفری رسیده است. برخلاف مدل های سنتی و کلاسیک عدالت کیفری (عدالت سزا دهنده که ناظر به جرم است و عدالت بازپرورانه که ناظر به بزهکار است) در عدالت ترمیمی که هدف اصلی جبران خسارات زیان دیده است تلاش می شود که در چارچوب فرآیند مذاکره و مصالحه اختلاف بین بزه دیده و بزهکار حل و فصل شود. قاضی شخصا یا از طریق شخصی که به عنوان تسهیل کننده یا میانجیگر معین می نماید زمینه مذاکره را به منظور جبران صدمات و خسارات ایجاد شده و در نتیجه حل و فصل اختلاف کیفری و صلح و سازش فراهم می نماید .

بررسی وضعیت شیوه های جایگزین حل و فصل اختلاف در ایران

۶-۱- در ایران از دیرباز حل اختلافات از طریق روش کدخدا منشی، داوری سازش و میانجیگری خصوصا در روستاها و در بین قبایل و عشایر امری معمول و متداول بوده است. قانونگذار نیز در قوانین مختلفی تلاش کرده است که حل بخشی از اختلافات مردم را به شیوه های غیررسمی و خارج از دادگاه واگذار نماید. در قانون آیین دادرسی مدنی (مصوب ۱۳۱۸) فصلی به داوری اختصاص یافته است . پس از آن به موجب ماده واحده قانون راجع به امور قضایی عشایر و ایلاتی که اسکان داده می شود (مصوب ۱۳۳۷) مقرر شده است: « در نقاطی که ایلات و عشایر خلع سلاح شده اسکان می شوند برای رسیدگی به اختلافات و دعاوی افراد ایلات و عشایر با یکدیگر و یا کسانی که با آنها دعوا دارند وزارت دادگستری می تواند هیئتهایی مرکب از سه نفر که دو نفر از آنها از قضات مجرب باشند تشکیل دهد که با توجه به اصول و قوانین به طریق کدخدا منشی و اصلاح اختلافات و دعاوی را فیصله دهند». نفر سوم هیئت مذکور خارج از دادگستری و از میان اشخاص معتمد انتخاب خواهد شد. پس از آن قانونگذار خانه های انصاف را در روستاها و شوراها داوری را در شهرستانها به موجب قانون و آیین نامه مفصلی تشکیل داد که اعضای آنها انتخابی بوده و به طریق کدخدا منشی نسبت به حل بعضی اختلافات اقدام می کردند. طبق ماده ۶۸ قانون مدنی تشکیلات و وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران (مصوب ۱۳۷۵) یکی از وظایف و اختیارات شورای اسلامی روستا تلاش برای رفع اختلافات افراد وکالت و حکمیت را بین آنها ذکر نموده است. در قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب (مصوب ۱۳۷۳) نیز حل اختلاف از طریق داور (قاضی تحکیم) مجاز شمرده شده است.

۶-۲- پس از آن قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی (مصوب ۱۳۷۹) با اصلاحاتی مواد مربوط به داوری مذکور در قانون آیین دادرسی مدنی سابق (مصوب ۱۳۱۸) در باب هفتم تکرار نموده است. در قانون تشکیل یا اساسنامه شرکتها و مؤسسات مختلف دولتی نیز به مدیر عامل یا هیئت مدیره اجازه داده شاه است که دعاوی و اختلافات را از طریق ارجاع به داوری و گاه سازش حل و فصل نماید. در مواردی نیز حل اختلاف باید از طریق داوری صورت گیرد مانند اختلاف کارگزار و سهامدار در بورس اوراق بهادار که از طریق شورای داوری بورس حل خواهد شد.

۶-۳-قانون داوری تجاری بین المللی نیز که با استفاده از قانون نمونه داوری بازرگانی بین المللی آنسیترال تهیه و تنظیم شده است در سال ۱۳۷۶ و به منظور بهره گیری در داوریهای تجاری بین المللی به تصویب رسید. شوراهای حل اختلاف نیز که اختلافات را خارج از دادگاهها حل و فصل می نماید در اجرای ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سراسر کشور تشکیل شده است و قسمتی از کار دادگاهها را بر عهده گرفته است.

۶-۴-با این همه هنوز از نظر حل اختلافات در خارج از دادگاهها و از طریق شیوه های جایگزین حل اختلاف وضعیت روشنس در کشور موجود ندارد و طرفین اختلاف دادگاهها را برای حل اختلافات خود انتخاب می کنند . چند دلیل برای این امر قابل ذکر می باشد .

الف: در زمینه ADR قوانین لازم و مناسب وجود ندارد. بجز داوری و سازش چارچوب و اعتبار قانونی سایر شیوه های ADR مشخص نشده است.

ب: در کشور ما مراکز قوی و معتبری که در زمینه داوری ، میانجیگری و سایر تکنیکهای ADR فعالیت کند وجود ندارد و شکل نگرفته اند

پ: فرهنگ رجوع به داوری میانجیگری و سایر شیوه های حل اختلاف درکشور ما نهادینه نشده است و اشخاص بهترین راه احقاق حق و اختلاف را مراجعه به دادگستری می دانند یکی از دلایل این امر نبود مراکز فعال داوری و میانجیگری است تا هم به طرق مختلف مردم را به حل اختلافات خود از طریق شیوه های غیرقضایی حل اختلاف ترغیب نمایند و هم داوران و میانجیگرها و سایر اشخاص ثالث فعال در حل اختلاف را با احراز صلاحیت و با انتشار لیست به مردم معرفی کنند. در این مورد قوه مقننه و قضاییه برای تشکیل چنین دفترهای حقوقی شرایط قانونی را فراهم نمایند .

نتیجه گیری

حل اختلافات از طریق شیوه های غیر قضایی مزایای زیادی برای طرفین و نیز دولتها در بردارد . کشورهای مختلف با انجام اقدامات وسیعی از جمله وضع اصلاح قوانین و مقررات و ایجاد بسترهای لازم سعی در جایگزین کردن شیوه های مزبور به جای سیستم دولتی و دادگاهای حل اختلاف دارند. در بسیاری از کشورها شیوه های غیررسمی حل اختلاف به ویژه در زمینه اختلافات بازرگانی به روش معمول حل و فصل دعاوی تبدیل شده است .

در ایران شیوه های غیرقضایی حل اختلاف سهم چندانی در حل اختلافات و دعاوی ندارند و جز داوری و سازش سایر شیوه ها چندان شناخته نشده است. امید است با وضع قوانین لازم تأسیس مراکز فعال در زمینه بکارگیری شیوه های ADR و اشاعه فرهنگ استفاده از شیوه های غیر رسمی حل اختلاف بتوان همچون سایر کشورها حل بخش مهمی از دعاوی و اختلافات را به این شیوه ها واگذار نمود و از حجم پرونده ها و تراکم کار در دادگاه ها کاست.

اخـــبـــار کـــوتـــــاه

راه‌حل دریافت مطالبات گازی ایران از عراق بررسی شد

بیژن زنگنه وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران در دیدار با ماجد مهدی حنتوش وزیر برق عراق در نشستی مشترک راه های دریافت مطالبات گازی ایران از عراق را بررسی کردند.

به گزارش از پایگاه اطلاع رسانی دولت بیژن زنگنه با اشاره به اینکه دو قرارداد مهم در زمینه صادرات گاز ایران به عراق در سال‌های گذشته با وزارت برق این کشور امضا شده است، تصریح کرد: تاکنون ۲۷ میلیارد مترمکعب گاز ایران به عراق صادر شده است.

وی گفت: رابطه بسیار قوی بین ملت و دولت ایران با عراق وجود دارد، امیدوارم سفر شما به توسعه روابط دو طرف و وزارتخانه‌های نفت ایران و برق عراق که بنیان‌های خوبی برای آن گذاشته شده است، بینجامد.

وزیر نفت گفت: البته پرداخت پول گاز با مشکلاتی روبه‌روست که امیدواریم به‌زودی بتوانیم به راه‌حلی در این زمینه برسیم.

وزیر برق عراق هم در این دیدار اظهار کرد: رابطه ایران و عراق خوب و ممتاز است و تلاش می‌کنیم روابط را روز به روز توسعه دهیم.

وی با اشاره به قرارداد صادرات گاز بین دو کشور برای راه‌اندازی نیروگاه‌های برق عراق، گفت: تلاشمان این است راه‌حلی برای مشکل پرداخت‌ها پیدا و پول گاز را به ایران برسانیم.

وزیر نیرو وضعیت کنونی برق را تشریح کرد

وزیر نیرو طی نامه هایی جداگانه به استانداران سراسر کشور وضعیت کنونی برق را تشریح و تنگناهای تولید را مورد اشاره قرار داد و اعلام کرد: اختیار نحوه اختصاص پاداش های در نظر گرفته شده برای مشترکانی که در هر استان با برنامه های مدیریت بار همکاری کنند، به استانداران واگذار شده است.

رضا اردکانیان با ارسال نامه هایی جداگانه به استانداران سراسر کشور، ضمن تشریح آخرین وضعیت صنعت برق، به تراز منفی تولید و مصرف برق اشاره کرد و خاطرنشان کرد: به منظور پیشگیری از بروز خاموشی در سال جاری، ۳۲۰۰ مگاوات بیشتر از سال گذشته نیازمند اجرای برنامه های مدیریت بار هستیم.

در این نامه آمده است: افزایش قابل ملاحظه و زودهنگام دمای هوا سبب افزایش بی سابقه مصرف برق به میزان ۲۲ درصد در فروردین ماه سال جاری در مقایسه با سال گذشته شده و این در شرایطی است که کم بارشی نیز موجب کاهش ۳۴ درصدی حجم آب مخازن نیروگاه های برق آبی و متناسب با آن، کاهش ظرفیت تولید برق این نیروگاه ها و ایجاد عدم توازن تولید و مصرف برق در کشور شده است.

طبق گفته های وزیر نیرو وزارت نیرو با هدف تأمین برق پایدار، در طی یک سال گذشته به احداث واحدهای جدید نیروگا هی و شبکه های مورد نیاز اقدام و برای اجرای برنامه های مدیریت مصرف با همکاری مشترکان برنامه ریزی لازم را به عمل آورده است. اما با عنایت به کاهش تولید نیروگاه های برق آبی، برای جلوگیری از بروز خاموشی نیاز به اعمال برنامه های مدیریت مصرف به میزان ۳۲۰۰ مگاوات بیشتر از سال گذشته خواهد بود.

طبق اعلام توانیر، در این نامه ها سقف مصرف هر استان در ماه های اردیبهشت، خرداد و سه ماه تابستان تعیین و راهکارهای مدیریت مصرف در بخش های مختلف نیز به استان های مذکور به صورت جداگانه، ارائه شده است.

خرید واکسن آسترازنکا به جای مطالبات برق و گاز از عراق

حمید حسینی درباره واردات واکسن کرونا به جای مطالبات برقی و گازی از عراق اظهار داشت: از قبل با عراق توافق شده بود که ۸ قلم کالا از محل طلب ایران خریداری شود.

وی افزود: گندم، جو، برنج، روغن، سویا، ذرت، دارو، تجهیزات پزشکی از جمله این اقلام است.

عضو هیات رییسه اتاق ایران و عراق خاطرنشان کرد: اکنون در همین راستا توافق شده که از این محل واکسن استرازنکا خریداری شود و این خبر خوبی است.

وی گفت: بانک مرکزی میزان مطالبات را ۵ تا ۶ میلیارد اعلام کرده و با توجه به اینکه جریان برق و گاز مستمر است، لذا این عدد مرتب تغییر می‌کند.

حسینی تاکید کرد: طی سه سال گذشته روزانه متوسط ۲۷ میلیون متر مکعب گاز (به اندازه یک فاز پارس جنوبی) به ارزش روزانه حدود ۵ میلیون دلار به عراق صادر شده است.

به گزارش ایلنا، رضا اردکانیان،وزیر نیرو امروز با وزیر برق جمهوری عراق دیدار و گفت‌وگو کرد.

او پس از این دیدار گفته است: وزارت بهداشت کشور با رعایت مجموعه ملاحظاتی که هست درصدد خرید دوز مورد نیاز واکسن کرونا از شرکت اروپایی است و هزینه آن از محل منابع مالی جمهوری اسلامی ایران در عراق پرداخت می شود.

مشتریان نفت ایران در انتظار نتیجه مذاکرات وین

اگرچه صادرات نفت ایران در ۶ ماه گذشته افزایش داشته با این حال اکثر مشتریان نفتی ایران منتظرند تا نتایج مذاکرات در وین و رفع تحریم‌ها مشخص شود تا واردات نفت ایران را از سر بگیرند.

به گزارش روز پنجشنبه ایرنا، مذاکرات وین برای بازگشت آمریکا به برجام و احیای آن در حال برگزاری است و در کنار آن نیز ایران در تلاش است تا به موازات پیشرفت مذاکرات، بازیابی بازارهای نفتی خود را نیز مورد توجه قرار دهد.

این موضوع آنجا بیشتر خود نمایی کرد که در یکی از دورهای این مذاکرات «امیرحسین زمانی‌نیا»، معاون وزیر نفت نیز با «محمد بارکیندو» در وین دیدار کرد.

رفتار سایر تولیدکنندگان نفت نیز خبر از بازگشت نفت ایران در آینده‌ای نزدیک به بازارهای جهانی می‌دهد. البته در این میان برخی از خریداران سنتی نفت ایران منتظر نتیجه مذاکرات نمانده‌اند و آنگونه که رویترز پیش از این اعلام کرده بود، چین به عنوان اصلی‌ترین مشتری ایران، واردات نفت خود از کشورمان را افزایش داده است.

طبق گزارش رویترز صادرات نفت خام ایران به چین چهار درصد افزایش داشته و در چند ماه اخیر این میزان از صادرات بی‌سابقه بوده است. همچنین ایران برای از سرگیری تجارت نفتی خود با کشورهای آسیایی تماس می‌گیرد.

در این شرایط، هند نیز که به نتیجه بخش بودن مذاکرات در وین امیدوار است، ایران را در لیست کشورهایی آورده که در سال جاری میلادی به عنوان صادرکننده نفت به این کشور خواهد بود.

سایر خریداران نفتی ایران نیز در انتظارند تا سیگنال‌های مثبت را از وین دریافت کنند و با رفع تحریم‌ها به جمع مشتریان نفت ایران باز گردند.

اما با وجود آنکه تحریم‌ها همچنان وجود دارد، در ۶ ماه گذشته صادرات نفت ایران افزایش داشته است. این افزایش تا آنجا است که برخی رسانه‌ها از صادرات بالای یک میلیون بشکه در روز سخن می‌گویند.

البته یک میلیون بشکه با صادرات ایران بعد از رفع تحریم‌ها همچنان فاصله زیادی دارد و با رفع تحریم‌ها مقامات نفتی ایران اعلام کرده‌اند که به سرعت می‌توانند به تولید و صادرات پیش از تحریم‌ها باز گردند.

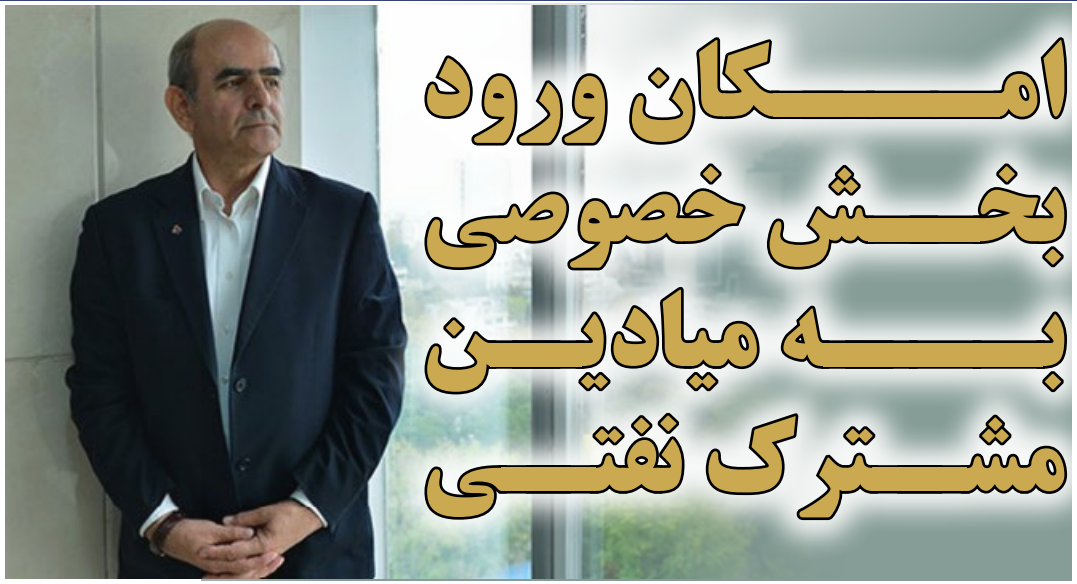
آمارهای وزارت نفت نشان می‌دهد که ایران بعد از اجرایی شدند برجام روزانه تا ۴.۸ میلیون بشکه نفت و میعانات گازی تولید می‌کرده که حدود ۳ میلیون بشکه آن صادر می‌شده است.

این در شرایطی است که پیش از برجام صادرات نفت ایران به زیر یک میلیون بشکه در روز رسید اما ایران توانست به سرعت و ظرف ۴ ماه، صادرات و بازارهای صادراتی نفت خود را بازیابی کند.

اینبار نیز ایران در تلاش است تا همزمان با رفع موانع بر سر احیای برجام، توان تولید صادرات خود را تقویت کند و آنگونه که مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب پیش از این به ایرنا اعلام کرده بود، این شرکت که ۸۰ درصد نفت ایران را تولید می‌کند، در کمتر از ۲۴ ساعت می تواند به تولید حداکثری پیش از تحریم‌ها برسد.

علاوه بر بازگشت نفت ایران به بازارهای جهانی می‌توان امیدوار بود که امنیت انرژی در جهان افزایش پیدا کند و با اتفاقاتی مانند بسته شدن کانال سوئز قیمت نفت با نوسانات شدید مواجه نشود.

امـــــکان ورود بخـــش خصوصی بـــه میادیـــن مشـــترک نفتـــی

رئیـس کمیسـیون انـرژی اتـاق بازرگانـی تهـران گفـت: پیـک تقاضـای انـرژی هیدروکربـوری تـا سـال ۲۰۳۵ ادامـه دارد و از آن بـه بعـد بـا تجدیدپذیرهـا جایگزیـن خواهنـد شـد، بنابرایـن مـا یـک فرصـت طلایـی ۱۵ سـاله داریـم کـه بایـد از آن بیشـترین بهـره را ببریـم، بخـش خصوصـی می‌توانـد بـا نظـارت دولـت اهـداف درآمدزایـی دولـت و اعتبـار ملـی را محقـق کنـد.

رضـا پدیـدار دربـاره توسـعه میادیـن نفـت و گاز بخصـوص میادیـن مشـترک اظهـار کـرد: توسـعه میادیـن نفـت و گاز کشـور بـر اسـاس برنامه‌ریـزی چنـد مرحلـه‌ای مطابـق برنامـه توسـعه، برنامـه چشـم‌انداز ۲۰ سـاله و برنامـه ایـران ۱۴۲۰ انجـام می‌شـود و می‌توانـد رویکردهـای فنـی و حقوقـی داشـته باشـد. البتـه در دنیـا در طـرح توسـعه میادیـن نفتـی راهبردهـای فناورانـه در نظـر گرفتنـد کـه ایـن راهبـرد انگیـزه توسـعه را در کشـورها فراهـم می‌کنـد کـه بتواننـد بـر اسـاس آن اکتشـاف و اسـتخراج داشـته و بـه تولیـد صیانتـی نفـت و گاز نیـز در حـوزه بالادسـت توجـه شـود.

وی افـزود: اکنـون آنچـه مـورد توجـه اسـت اینکـه بطـور کلـی توسـعه میادیـن نفـت و گاز از منظـر رویکردهـای عملیاتـی، اجرایـی و اقتصـادی در دسـتور کار دولت‌هـا اسـت، میادیـن نفـت و گاز بخصـوص میادیـن مشـترک ماننـد ایـن اسـت کـه اندوختـه گرانبهایـی را بـا همسـایگان شـریکیم کـه در صـورت تاخیـر در برداشـت بایـد از آن چشـم بپوشـیم.

رئیـس کمیسـیون انـرژی اتـاق بازرگانیتهـران تصریـح کـرد: مـا از نظـر سـرمایه انسـانی، دانـش و تجربـه کمتـر از کشـورهای همسـایه نیسـتیم، می‌توانیـم توسـعه میادیـن را بـا ظرفیـت خودمـان آغـاز کنیـم، مثـلا میـدان سـخت و پیچیـده آذر را بـا تـوان خودمـان پیـش بردیـم، هرچنـد کمـاکان دچـار محدودیـت تولیـد هسـتیم.

وی بـا اشـاره بـه تـوان بخـش خصوصـی بـرای توسـعه میادیـن گفـت: مـا پیشـنهادی مطـرح کردیـم کـه از طریـق انتشـار اوراق مشـارکت نفتـی سـرمایه وارد ایـن بخـش کنیـم کـه قـرار اسـت شـورای اقتصـاد بررسـی کنـد، در ایـن صـورت امـکان انتشـار حـدود ۱۵۰۰ میلیـارد تومـان اوراق بـرای تزریـق بـه میادیـن نفتـی را خواهیـم داشـت.

پدیـدار بـا بیـان اینکـه افزایـش ضریـب برداشـت نفـت از میادیـن مشـترک جـزء اولویـت برنامـه و بودجـه و وزارت نفـت اسـت، افـزود: اگـر خـط اعتبـاری در نظـر گرفتـه شـود، بخـش خصوصـی امـکان ورود بـه ایـن بخـش را خواهـد داشـت.

وی بـا اشـاره بـه جلسـه ۶ مـاه گذشـته بـا معاونـت مهندسـی شـرکت ملـی نفـت گفـت: در جلسـه یادشـده در خصـوص سـرمایه‌گذاری مشـترک بـا همسـایگان بـرای توسـعه میادیـن مشـترک نفتـی بحـث و تبـادل نظـر شـد کـه سـهم ایـران ۲،۴ میلیـارد دلار برآورد شـد و بخـش خصوصـی نیـز بـرای همـکاری اعـلام آمادگـی کـرد.

رئیـس کمیسـیون انـرژی اتـاق بازرگانـی تهـران خاطرنشـان کـرد: بخـش خصوصـی می‌توانـد در قالـب قراردادهـای IPC ورود کنـد و میـزان تولیـد از میادیـن را تـا ۵۰ درصـد افزایـش دهـد.

عضـو سـابق شـورای سیاسـت‌گذاری قراردادهـای IPC تاکیـد کـرد: بخـش خصوصـی برخـی تعامـلات بـا شـرکت‌های بین‌المللـی دارد و بـه لحـاظ تحریـم و فشـارهای بین‌المللـی نیـز محدودیتـی نـدارد.

وی کل سـرمایه مـورد نیـاز بـرای میادیـن نفتـی از شـمال تـا آب‌هـای خلیج‌فـارس را حـدود ۳۱ میلیـارد دلار عنـوان کـرد و گفـت: بخـش خصوصـی می‌توانـد بـه صـورت قـرارداد پیمانـکاری از سـوی ایـران بـا پیمانـکاران طـرف همسـایه جوینـت و اقـدام بـه توسـعه کنـد.

پدیـدار در ادامـه بـا اشـاره بـه تـلاش یـک سـال گذشـته بـرای تاسـیس انجمـن شـرکت‌های بالادسـتی نفـت و گاز زیرمجموعـه اتـاق بازرگانـی تصریـح کـرد: اکنـون ۲۰ شـرکت بالادسـتی عضـو شـده و مسـیر خـود را طـی می‌کنـد، در صـورت تشـکیل رسـمی ایـن انجمـن ظرفیـت بخـش خصوصـی از منظـر عملیاتـی، اجرایـی، منابـع مالـی و سـرمایه‌گذاری مشـخص می‌شـود، وزارت نفـت نیـز می‌توانـد ایـن شـرکت‌های بالادسـتی را ارزیابـی و اجـازه دهـد امـکان مذاکـره داشـته باشـند.

وی یـادآور شـد: اگـر ایـن اجـازه بـه بخـش خصوصـی داده شـود کـه بـه جـای دولـت وارد مذاکـره بـا طرف‌هـای خارجـی ایـن امـکان وجـود دارد کـه ظرفیـت تولیـد از میادیـن مشـترک تـا ۲،۵ میلیـون بشـکه در روز افزایـش یابـد.

ایـن عضـو اتـاق بازرگانـی خاطرنشـان کـرد: پیـک تقاضـای انـرژی هیدروکربـوری تـا سـال ۲۰۳۵ ادامـه دارد و از آن بـه بعـد بـا تجدیدپذیرهـا جایگزیـن خواهنـد شـد، بنابرایـن مـا یـک فرصـت طلایـی ۱۵ سـاله داریـم کـه بایـد از آن بیشـترین بهـره را ببریـم، بخـش خصوصـی می‌توانـد بـا نظـارت دولـت اهـداف درآمدزایـی دولـت و اعتبـار ملـی را محقـق کنـد.

شرکت‌های ایرانی آماده ارائه خدمات برقی به عراق هستند

سـخنگوی صنعـت بـرق ضمـن اشـاره بـه ظرفیت‌هـا و توانایی‌هـای شـرکت‌های برقـی ایرانـی گفـت: ایـن شـرکت‌ها آمادگـی دارنـد خدمـات برقـی مطلـوب بـه کشـور عـراق ارائـه دهنـد.

بـه گـزارش خبرنـگار اقتصـادی ایرنـا، «مصطفـی رجبـی مشـهدی» در پیامـی تصویـری از مرکـز پایـش صنعـت بـرق افـزود: امـروز مرکـز پایـش صنعـت بـرق ایـران میزبـان وزیربـرق کشـور عـراق اسـت.

وی ادامـه داد: هـدف از ایـن دیـدار ارائـه تجربیات کشـورمان در زمینـه کاهـش تلفـات شـبکه بـرق در پنـج سـال اخیـر بـه عراقـی هـا اسـت.

سـخنگوی صنعـت بـرق خاطرنشـان سـاخت: ارایـه تجربیـات کشـورمان دربـاره هوشـمند سـازی شـبکه بـرق از دیگـر اهـداف ایـن دیـدار اسـت.

رجبـی مشـهدی ارائـه خدمـات مهندسـی بـه کشـور عـراق بـا توجـه بـه پتانسـیل بسـیار خـوب شـرکت‌های تامیـن کننـده تجهیـزات، پیمانـکاران و مشـاوران از دیگـر اهـداف ایـن دیـدار دانسـت.

بـه گـزارش ایرنـا، وزیـر بـرق عـراق روز گذشـته بـه تهـران سـفر کـرده و دیدارهایـی بـا وزیـران نیـرو و نفـت انجـام داد و امـروز نیـز جلسـه هـا و بازدیدهایـی بـا بخـش بـرق و گاز کشـورمان دارد.

انتقادات متعدد ۹ تشکل بخش خصوصی درباره لایحه مشارکت عمومی و خصوصی

مهم ترین تشکل های بخش خصوصی فعال در طرح‌های عمرانی، نسبت به شیوه‌ی پیشبرد «لایحه مشارکت عمومی و خصوصی» با انتشار بیانیه‌ای هشدار دادند.

در این بیانیه بزرگترین تشکل‌های مهندسی و حرفه‌ای بخش خصوصی کشور نسبت به کنار گذاشتن قانون برگزاری مناقصات با بهانه مشارکت دادن بخش خصوصی هشدار داده و از دولت و مجلس خواستند که قواعد محاسبات عمومی کشور را بر هم نزنند. چرا که این امر منجر به سبب بی‌انضباطی مالی می‌شود.

۹ تشکل بخش خصوصی که بیشترین نقش را در احداث طرح‌های عمرانی دارند، در این بیانیه مشترک تاکید دارند که کنار گذاشتن «قانون مناقصات» و نقض مواد «قانون محاسبات» کشور راه درست مشارکت بخش خصوصی نیست.

امضا کنندگان این بیانیه همچنین به روش بررسی و تغییر لایحه در هفت ماهه گذشته نیز اعتراض داشته و اصلاح این روش را درخواست کردند.

البته این بیانیه «مشارکت عمومی و خصوصی» را دارای نقش مهمی در ارتقا و فراهم‌ساختن زیرساخت‌های کشور و خدمات عمومی دانسته و آورده است: مشارکت عمومی و خصوصی دارای ظرفیت‌های برای توسعه پایدار است اما در عین حال نبود شفافیت و کفایت در چارچوب قانونی کشور زمینه‌ساز فساد و رفتار نادرست با وجوه عمومی است.

در ادامه تصریح شده: بنابراین اولا بر فراهم ساختن فرایندهای کارآمد و شفاف در دوره اعطا یا تشکیل قراردادهای عمومی و خصوصی و ثانیا بر ضرورت قوانینی که شفافیت، عدالت و پایداری بلندمدت را تأمین کنند، تاکید می‌شود.

در ابتدای این بیانیه با اشاره به بررسی لایحه مشارکت عمومی و خصوصی توسط ۹ تشکل امضا کننده آمده است: ما معتقدیم که موفقیت استفاده از این لایحه در برنامه‌های آتی توسعه پایدار کشور به سازگاری با قوانین پایه مانند قانون مناقصات، کاربردی بودن این لایحه و حضور کامل بخش خصوصی واقعی کشور در چارچوب شناخته شده بین المللی، ارتباط مستقیم و تنگاتنگ دارد.

در بخش دیگری از این بیانیه امضا کنندگان نوشته‌اند: دغدغه آن را داریم که نابسندگی چارچوب قانونی و نبود شفافیت می‌تواند مانع سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و خدمات عمومی گردد و خطر فساد بیشتر و مدیریت نادرست و نامناسب وجوه عمومی را به همراه داشته باشد.

این بیانیه در ادامه می‌افزاید: تأکید می‌کنیم بر اهمیت فراهم‌سازی رویه‌های کارآمد و شفاف برای اعطای قراردادهای مشارکت‌های عمومی ـ خصوصی و تسهیل اجرای پروژه از طریق قوانینی که شفاف سازی، عدالت و پایداری بلند مدت را ارتقاء بخشند و محدودیت‌های نامطلوب و ناخواسته بر مشارکت بخش خصوصی را در توسعه و اجرای زیرساخت‌ها و خدمات عمومی ، از میان بردارند .

در پایان امضا کنندگان ضمن تأکید بر اصلاح لایحه مشارکت عمومی و خصوصی بر پایه محورهای اشاره شده در این بیانیه، تاکید کردند: معتقدیم که کنار گذاشتن قوانین پایه مانند قانون مناقصات و مزایده عمومی و موادی از قانون محاسبات عمومی کشور، مترادف با بی‌قانونی در حساس‌ترین پروژه‌های زیربنایی و خدمات عمومی کشور است. همچنین تعمیم واگذاری پروژه‌ها، به پروژه‌های تکمیل شده و حتی در دست بهره‌برداری، تاراج اموال عمومی است.

در ادامه این نامه آمده است: افزون بر آن سپردن تصمیم‌گیری و تدوین آیین‌نامه‌ها و قوانین نحوه ارجاع و واگذاری پروژه‌ها به گروهی ملی یا محلی متشکل از وزیر، استاندار، فرماندار یا شهردار بیانگر کنار گذاشتن مبانی اصولی تصمیم گیری در مورد اموال عمومی و بیت‌المال بدون نظر نمایندگان مردم و نقض مبانی فکری حاکمیت جمهوری و تفکیک قوا می‌باشد.

این بیانیه با هشدار نسبت به عدم توجه به بخش خصوصی تصریح کرد: بار دیگر اعلام می‌داریم عدم حضور بخش خصوصی واقعی در اصلاح ساختاری و بنیادی این لایحه، مشکلات عدیده در اجرای این لایحه و بی‌اعتمادی و نگرانی توده مردم به طور عام و بخش خصوصی به طور خاص را به همراه خواهد داشت.

این بیانیه توسط ۹ تشکل بخش خصوصی امضا شده است. سندیکای شرکت های ساختمانی ایران، سندیکای شرکت های تاسیساتی و فنی ایران، انجمن صادر کنندگان خدمات فنی و مهندسی ایران، انجمن شرکت های مهندسی و پیمانکاری نفت، گاز و پتروشیمی، جامعه مهندسان مشاور ایران، سندیکای صنعت برق، انجمن صنفی کارفرمایی انبوه‌سازان مسکن و ساختمان استان تهران، انجمن صنفی تولید کنندگان و فناوران صنعتی ساختمان و انجمن شرکت های حفاری نفت و گاز ایران این بیانیه را امضا کرده‌اند.

عزمی برای رفع مساله‌ی انرژی از سوی دولت نیست

رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران گفت: تامین برق پایدار برای صنایع به رشد ناخالص داخلی کمک می‌کند، اما مولفه‌های انرژی در اقتصاد کشور حل نشده است؛ چراکه عزمی برای رفع این مساله از سوی دولت نیست.

حمیدرضا صالحی با توجه به اهمیت تامین انرژی صنایع اظهار کرد: یکی از مشکلات در ماه های گرم سال، تامین برق پایدار برای صنایع فولاد، پتروشیمی، سیمان و ... است؛ چراکه تامین این انرژی در صنایع منجر به ارزش افزوده در تولید می شود.

وی افزود: اهمیت تامین برق پایدار در صنایع، سیاستگذاران کشورهای توسعه یافته را به سمتی هدایت کرده است که برق صنایع با نرخ کمتر از بخش خانگی عرضه می شود؛ چراکه با ارزش افزوده همراه است و به رشد ناخالص داخلی کشور یاری می رساند.

رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران ادامه داد: در کشور ما اقتصاد انرژی به اهمیت تامین برق پایدار صنایع پی نبرده است و همین باعث شده است که تامین این انرژی در صنایع با چالش مواجه شود.

وی با اشاره به اینکه رقابت در صنعت مخابرات ایران قیمت تمام شده محصول را کاهش داد، تصریح کرد: برای تامین برق پایدار صنایع لازم است اقتصاد انرژی در رقابت بخش خصوصی قرار بگیرد و مداخله دولت به عنوان رقیب به پیچیدگی ماجرا نیفزاید تا برق پایدار صنایع کشور با اخلال مواجه نشود.

صالحی با اشاره به اینکه تامین گاز در فصل سرما و تامین برق در فصل گرما از چالش های مهم صنایع کشور است، گفت: نیاز است که صنعت فولاد در تابستان هم به تولید ادامه دهد و به علت نبود برق ایمن و مطمئن تولید صنایع با مساله مواجه نشود.

تلاش عراق برای واردات برق ایران و تسویه‌بدهی

وزیر برق عراق در سفری یک‌روزه به تهران، با رضا اردکانیان درباره توسعه همکارهای برقی میان ایران و عراق گفت‌وگو کرد.

پیش از سفر «ماجد حنتوش» به تهران، ایرج مسجدی، سفیر ایران در بغداد در توئیتی نوشت: «سفر قریب‌الوقوع وزیر محترم برق عراق به تهران در راستای همکاری‌های دو کشور در زمینه انرژی و تسریع در پرداخت مطالبات مالی ایران است.»

سخنگوی وزارت برق عراق هم قبل از سفر ماجد حنتوش به تهران، گفته بود در جریان این سفر توافقات جدیدی بین دو کشور در حوزه انرژی صورت خواهد گرفت.

عراق یکی از مشتریان برق ایران است و در دوره تحریم آمریکا علیه ایران، بارها وزارت امور خارجه آمریکا معافیت‌هایی را برای این کشور درباره واردات برق و گاز از ایران امضا کرده است.

عراق هر ساله در فصل‌های گرم سال با کمبود برق مواجه است و برای همین می‌خواهد برای جبران کمبود برق از ترکیه و یک شرکت مستقر در منطقه اقلیم کردستان برق وارد کند؛ موضوعی که باید فعالان حوزه انرژی در ایران به آن توجه کنند.

احمد موسی، سخنگوی وزارت برق عراق گفته است عراق قصد دارد ۴۵۰ مگاوات برق از گروه KAR در منطقه اقلیم کردستان عراق و ۲۰۰ مگاوات برق از ترکیه وارد کند.

پانزدهم خردادماه سال گذشته رضا اردکانیان وزیر نیرو، در سفر یک‌روزه خود به عراق قرارداد دوساله صادرات برق به این کشور امضا کرد؛ طبق این قرارداد باید هیات‌های فنی و تخصصی بخش خصوصی ایران برای امضای دو قرارداد در زمینه کاهش تلفات شبکه توزیع برق و تعمیر و بازسازی ادوات و تجهیزات برقی عراق به بغداد سفر کنند.

اردکانیان به خبرگزاری «ایرنا» گفته است: تمامی قراردادهای صادرات برق به عراق تا پیش از این یکساله بوده اما در این سفر، مذاکرات نهایی شده و قرارداد دو ساله صادرات برق برای سال های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ با وزارت برق عراق به امضا رسید.

اما صادرات برق به‌عراق مشکلاتی دارد که علیرضا کلاهی‌صمدی، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران درباره آن به «پایگاه خبری اتاق ایران» گفته است: ما باید در حوزه انرژی برخی مسائل استراتژیک را در نظر بگیریم؛ باید ارزش سوخت فسیلی خود را بدانیم و باید دارایی زیرزمینی خود را دارایی روی زمینی تبدیل کنیم. ما به دلیل تحریم نتوانسته‌ایم به بازار LNG وارد شویم و فکر می‌کنم بعد از این هم نمی‌توانیم جای محکمی در این بازار پیدا کنیم؛ این بازار تحت کنترل آمریکایی‌هاست.

عضو هیات نمایندگان اتاق ایران تاکید می‌کند: در این شرایط باید گاز را به برق تبدیل کرده و آن را صادر کنیم؛ ما صنعت برق توانمند بومی داریم؛ وصل شدن به شبکه کشورهای دیگر می‌تواند شبکه برق ایرانی را به تعادل برساند.

او ادامه می‌دهد: اما صنعت برق ایران در داخل با چالش‌های متعددی روبه‌رو است که برخی از آن‌ها صورتی مزمن به خود گرفته است. در واقع امروزه اقتصاد صنعت برق بیمار است.

کلاهی صمدی ادامه می‌دهد: باید برای توسعه صنعت برق استراتژی منسجمی تدوین شود؛ قیمت تمام‌شده عادلانه برای برق تعیین شود. قیمت عادلانه هم شرایط مختلفی دارد که باید آن‌ها را در نظر داشت. در این میان مردم و مصرف‌کنندگان نباید هزینه‌های ناکارآمدی دستگاه‌های دولتی را بپردازند. ما باید تصمیم بگیریم که آیا برق کالای تجاری است یا خدمت اجتماعی؛ باید تکلیف خود را در این بخش مشخص کنیم تا براساس آن سیاست، راهکار مشخصی در پیش بگیریم؛ با ادامه این وضعیت بار مالی هزینه‌ها به وزارت نیرو و از طریق این وزارتخانه به بخش خصوصی با تاخیر در پرداخت معوقات تحمیل می‌شود.

ایران سالانه ۱۵۰۰مگاوات برق به عراق صادر می‌کند؛ همچنین صادرات گاز ایران به عراق حدود ۳۰ میلیون متر مکعب است.

مصرف برق سالانه عراق حدود ۲۴ هزار مگاوات است و در حال حاضر این کشور ۱۷ هزار مگاوات برق در سال تولید می‌کند.

ایران در بازار عراق رقبای زیادی دارد و باید به بازار انرژی عراق توجه کافی شود و مشکلات این حوزه حل شود؛ از طرفی عراق به دنبال واردات هر چه بیشتر برق و گاز است، نکته‌ای که آن را سخنگوی هیات دولت عراق گفته است. حالا در این شرایط ایران باید چالش‌های صادرات برق و گاز به‌عراق را یک‌بار دیگر بررسی کند و مسئله نقل و انتقال مالی که قبلا بدهی عراق به ایران باعث ناراحتی از آن کشور شده بود، حل شود.

ارمنستان دروازه تجارت ایران با اوراسیا و اروپا

رییس اتاق مشترک بازرگانی ایران و ارمنستان با اشاره به ظرفیت‌های این کشور برای افزایش مبادلات تجاری با اروپا و اوراسیا، گفت: ارمنستان همانند دروازه‌ای برای رسیدن به بازارهای بین‌المللی محسوب می‌شود.

«هرویک یاریجانیان» روز سه شنبه در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی ایرنا، اظهار داشت: اگر ویروس کرونا با شرایطی که به همراه آورده است، شیوع پیدا نمی کرد فعالیت های اقتصادی ایران می توانست در سطح منطقه افزایش چشمگیری داشته باشد.

«هرویک یاریجانیان» با بیان اینکه کرونا برای گسترش روابط تجاری، بازدارنده عمل کرد، افزود: در کنار گسترش این ویروس، شرایط بانکی ایران با جهان نیز مانع دیگری برای افزایش روابط تجاری بود زیرا از یک سو FATF را نپذیرفته ایم از سوی دیگر هنوز به طور کامل از امکانات سوییفت بهره مند نیستیم و در نتیجه تراکنش های مالی به سختی انجام می شود.

وی با بیان اینکه ارمنستان نخستین کشور برای اتصال ایران به منطقه اورسیا است، تصریح کرد: این شرایط به تنهایی می تواند موجبات افزایش تجارت بین دو کشور را فراهم کند تا از خاک ارمنستان به عنوان دروازه ای جهت ورود به کشورهای دیگر بهره مند شویم.

رییس اتاق بازرگانی مشترک ایران و ارمنستان با اشاره به ایجاد ممنوعیت هایی از سوی این کشور برای ورود بیش از هزار کالا از ترکیه در ماه های گذشته، تاکید کرد: شرایط ایجاد شده ظرفیتی را برای افزایش تجارت ایران با ارمنستان فراهم کرده است که تجار و تولیدکنندگان باید از آن به خوبی استفاده کرده و کالاهای ایرانی را در بازار این کشور عرضه کنند.

یاریجانیان با اشاره به مرز مشترک میان ایران و ارمنستان، خاطرنشان کرد: از شرایط جغرافیایی دو کشور می توانیم برای ترانزیت کالا استفاده کنیم که از راه های بهره مندی از این ظرفیت، سرمایه گذاری ها در نزدیکی مرزها است که تاکنون به سرانجام نرسیده است.

وی افزود: تولیدکنندگان و صاحبان صنعت و تجارت در ایران می توانند با سرمایه گذاری در مرزها یا ایجاد واحدهای تولیدی مشترک با ارمنستان، اقدام به تولید کالا کرده و از مرز این کشور برای تجارت با اروپا استفاده کنند.

رییس اتاق بازرگانی مشترک ایران و ارمنستان با اشاره به اینکه تعرفه تجاری این کشور با کشورهایی مانند کانادا چهار درصد است، اظهار داشت: می توان از این شرایط برای عرضه کالاهای ایرانی به جهان بهره برد اما تاکنون در این مسیر گامی قابل توجه برداشته نشده است.

در ۱۲ ماهه سال گذشته در مجموع ۱۴۵ میلیون و ۷۰۰ هزار تن کالا به ارزش ۷۳ میلیارد دلار از مبادی کشور صادر و وارد شده است که سهم صادرات ۱۱۲ میلیون تن به ارزش صادرات ۳۴ میلیارد و ۲۵۶ میلیون دلار و سهم واردات ۳۴ میلیون و ۴۰۰ هزار تن به ارزش ۳۸ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار بوده است.

موافقان و مخالفان پیوستن چه FATF به می‌گویند؟

هنوز خیلی‌ها منتظر آخرین تصمیم مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره FATF هستند؛ ظرف سه‌سال گذشته، FATF، یکی از پر سر و صداترین عبارات بوده است. سال ۱۳۹۶ دولت لوایح چهارگانه «اصلاح قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم» «اصلاح قوانین مبارزه با پول‌شویی» «الحاق به کنوانسیون پالرمو» همچنین «الحاق به کنوانسیون بین‌المللی منع تأمین مالی تروریسم» را به مجلس ارائه کرد که پس از چند بار رفت‌وبرگشت میان مجلس و شورای نگهبان درنهایت دو لایحه با عنوان «مبارزه با تأمین مالی تروریسم» و «مبارزه با پول‌شویی» مورد تأیید قرار گرفت، اما این سرنوشت برای دو لایحه دیگر به این شکل رقم نخورد و به دلیل اختلافات میان مجلس و شورای نگهبان بررسی موضوع به مجمع تشخیص مصلحت نظام سپرده شد و نتیجه آن همچنان مشخص نیست.

گروه ویژه اقدام مالی (Financial Action Task Force) یک سازمان بین دولتی است که برای مبارزه با پول‌شویی در سال ۱۹۸۹ تأسیس‌شده است. در گذر زمان فعالیت‌های این سازمان گسترده‌تر شد و در سال ۲۰۰۱ به کارزار مبارزه با تأمین مالی تروریسم پیوست. در حال حاضر از میان ۱۹۰ کشور دنیا ۱۸۸ کشور به این نهاد ملحق شده‌اند. دولت‌هایی که پایبند به مقررات این سازمان نشوند، FATF آن‌ها را در فهرست دولت‌های غیرهمکار (لیست سیاه) خود قرار می‌دهد. ازنظر FATF کشورهایی که مشمول لیست سیاه شوند، خطر مربوط به پول‌شویی آن‌ها بالا است.

الزامات اولیه این نهاد جهت ارزیابی ریسک کشورها شامل تصویب قوانین داخلی مبارزه با پول‌شویی و همچنین الحاق به «کنوانسیون پالرمو» (معاهده سازمان ملل متحد علیه جرائم سازمان‌یافته فراملی) و «CFT» (مبارزه با تأمین مالی تروریسم) است. فرض این نهاد این است که چنانچه دولتی قوانین چهارگانه را مصوب نکرد، عزم جدی در مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم ندارد و جزو کشورهای پرخطر تلقی می‌شود. لذا کشورهای عضو این نهاد ملزم خواهند شد که هرگونه همکاری مالی یا معاملات تجاری با بانک‌ها و شرکت‌های آن کشور را متوقف کنند.

امروزه توصیه‌های FATF تبدیل به زبان مشترک نظام بانکی و مالی جهانی شده است و از اعضای خود می‌خواهد که در فعالیت‌های بانکی و مالی خود حداکثر دقت را در رعایت این توصیه‌ها به کارگیرند.

در ایران برخی بر این نظر هستند که پیوستن به FATF موجب خود تحریمی می‌شود و اجرای الزامات این سازمان مبادلات مالی خارجی و داخلی ایران را برای طرف‌های غربی شفاف می‌کند لذا کار دور زدن تحریم‌ها هم، در این شرایط دشوارتر می‌شود. عده‌ای نپیوستن به FATF را منابع بزرگی در مسیر تجارت بین‌الملل می‌دانند.

مخالفان چه می‌گویند؟

احمد توکلی، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام: اگر ثابت شود که FATF وضعیت اقتصادی کشور را بهتر می‌کند، با آن موافق خواهم بود. برآورد من این است که پذیرش توصیه‌های FATF در وضع مردم تاثیری ندارد. حتی خود آقای ظریف نیز با صراحت گفته است که تضمینی نمی‌دهد که با پذیرش توصیه‌های FATF شرایط بهتر شود. قدرت منطقه‌ای ما که با فداکاری بسیار تأمین‌شده است، با پذیرش این توصیه‌ها تحت شعاع قرار می‌گیرد. عزت و قدرت است که امکان چانه‌زنی در مذاکرات را فراهم می‌کند. اگر به این کنوانسیون بپیوندیم باید تبادل اطلاعات انجام دهیم و آن‌ها می‌خواهند که از این طریق بیشتر به مسائل اقتصادی کشور آگاهی داشته باشند. در این شرایط دیگر دور زدن تحریم‌ها ممکن نخواهد بود و وضع اقتصادی بدتر خواهد شد. اشکالات دیگری نیز بر مسئله FATF وارد است و به‌طورکلی صلاح نیست که ما به این کنوانسیون‌ها بپیوندیم.

غلامرضا مصباحی مقدم، عضو تشخیص مصلحت نظام: رئیس‌جمهور تأکید دارد عدم تصویب این دو لایحه هزینه‌های زندگی را در اقتصاد کشور تا ۲۰ درصد رشد می‌دهد و مسئولیت عدم تصویب این لوایح با مجمع تشخیص است؛ این صحبت از اساس خلاف واقع است. از این دست از اظهارات درباره برجام هم زیاد زده شد چراکه تصور می‌کردند با تصویب برجام سیل سرمایه‌گذاری خارجی به‌سوی ایران می‌آید و فروش نفت به نقطه پیش از تحریم بازمی‌گردد. البته از این حیث من مخالفتی با تصویب برجام نداشتم اما باوجود دستیابی به برجام، شرایط تغییر چندانی نکرد و خسارات نیز ادامه پیدا کرد.

مجتهد شبستری، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام: معتقدم که مضرات تصویب این لوایح بیش از محاسن آن است؛ البته یکی از محاسن تصویب FATF حل مشکلات بانکی ایران و نقل و انتقالات مالی است اما مشکل ما با خبر شدن اعضای FATF از اطلاعات داخلی ایران است.

موافقان چه می‌گویند؟

موسی غنی‌نژاد، اقتصاددان: عدم پیوستن به گروه ویژه اقدام مالی (FATF)، ایران را در موضع بسیار آسیب‌پذیر و بدی قرار می‌دهد. به اعتقاد بسیاری از کارشناسان اقتصادی، عضویت ایران در FATF یک ضرورت است. تعجب‌آور است که بعضی از سیاسیون به‌جای آنکه به منافع ملی فکر کنند، بر سر موضع‌گیری‌های جناحی خود بوده و پیوستن به FATF را بهانه‌ای برای حمله به دولت کرده‌اند. باید به این نکته توجه داشت که این مورد (پیوستن ایران به FATF) تنها به دولت مربوط نمی‌شود، بلکه یک موضوع ملی است.

محمدرضا انصاری، نایب‌رئیس اتاق ایران: بخش خصوصی و فعالان اقتصادی که از مدت‌ها پیش منتظر تصویب FATF بودند چراکه باور دارند که پیوستن ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم یک گام روبه‌جلو در شرایطی محسوب می‌شود که اتحادیه اروپا مدافع ایران در قبال تحریم‌هاست. این نگرانی وجود داشت که عدم تصویب FATF ایران را در مقابل جبهه اروپا قرار خواهد داد. معتقدم تصویب FATF اقدامی ارزشمند و مثبت است که موجب تعامل سازنده میان ایران و کشورهایی که قصد همکاری مالی و تجاری با کشور را دارند، می‌شود.

حسین سلیمی، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران: سرمایه‌گذار به چند دلیل به ایران نمی‌آید؛ نمی‌خواهد مورد تحریم بانک‌های بین‌المللی قرار بگیرد. اگر ایران قواعد بین‌المللی را رعایت کند، از نظر آن‌ها، ایران بهترین جای سرمایه‌گذاری است وگرنه انتقال سود از ایران در صورت عدم رعایت قواعد بانک‌ها، به ضرر ایران و شرکت‌های بین‌المللی خواهد بود و تبعاتی را بر آن کشورها و شرکت‌ها تحمیل خواهد کرد. سرمایه‌گذار خارجی در جایی سرمایه‌گذاری می‌کند که بانک‌های آن‌ها عملکرد شفافی داشته باشند تا در موقع حسابرسی به مشکلاتی برخورد نکنند. تا شفافیت مالی طبق قواعد و قوانین بین‌المللی ممکن نشود، همکاری سرمایه‌گذار و بانک بین‌المللی با ایران ممکن نیست. ما باید به FATF بپیوندیم؛ FATF هیچ ارتباطی با افشای اطلاعات ندارد و ما باید به لیست تحریمی که از طرف سازمان ملل ارائه می‌شود خدمات ندهیم و این شامل افراد و شرکت‌ها می‌شوند.

هادی حق‌شناس، کارشناس اقتصادی: امروز در دنیا در حوزه‌های مختلف پولی، مالی، بانکی، حمل‌ونقل و غیره استانداردهایی را تعریف کرده‌اند و دنیا ملزم به رعایت این استانداردهاست. اگر هواپیماها و کشتی‌ها استانداردهای لازم را رعایت نکنند، نمی‌توانند با دنیا مراوده داشته باشند. این در حوزه گمرک و صادرات هم مصداق دارد. دنیا به درست یا غلط، به نفی یا اثبات در حوزه‌های مختلف استانداردهایی را تعریف کرده و لوایح چهارگانه FATF هم جز همین‌هاست و این قواعد را ۹۸ درصد کشورهای دنیا پذیرفته‌اند. عدم ورود ایران به FATF موجب خواهد شد تا تبادلات بانکی بین ایران و سایر کشورهایی مثل چین که علاقمند به کار با ایران هستند، قطع شود و آن‌ها نتوانند به همکاری خود ادامه دهند. البته آن‌ها هم به صراحت گفته‌اند که اگر ایران به FATF نپیوندد، نمی‌توانند با ما کار کنند. نپذیرفتن FATF با توجه به شدت تحریم‌هایی که علیه کشور اعمال شده است می‌تواند اقتصاد ایران را با چالش‌های اساسی‌تری روبه‌رو کند. اگر ایران در لیست سیاه FATF باشد هیچ بانکی با بانک‌های ما کار نخواهد کرد.

دکتر پیمان مولوی

خیزش بورس و مکانیسم بازار آزاد

مخاطبان اقتصاد حتما به خاطر دارند که اقتصاد امریکا در سال ۲۰۰۸ دچار بحران اقتصادی دامنه‌داری شد که طول و عرض اقتصاد این کشور را به‌هم دوخت. اقتصادی با آن وسعت، عظمت و قدرت حیرت‌انگیزی که دلار در اختیارش قرار می‌داد، مانند کلاف درهم پیچیده‌ای گرفتار شد. باید دید آیا امریکا توانست مشکلات بازار سرمایه خود را در کوتاه‌مدت و از طریق برخی تصمیمات دستوری و بخشنامه‌ای بهبود بخشد؟ خیر، یک چنین اتفاقی حتی در اقتصادی در سطح ایالات متحده نیز رخ نمی‌دهد، حال چطور ممکن است اقتصادی در سطح ایران از طریق برخی بخشنامه‌های دستوری بدون توجه به واقعیت‌های بازار آزاد در کوتاه‌مدت و ظرف چند ماه، بحرانی که در بازار سرمایه رخ داده را مدیریت و مهار کند؟ شخصا حال و روز این روزهای دولتمردان ایرانی را درک می‌کنم. واقعیت آن است که دولت در شرایط فعلی در یک اضطرار قرار گرفته، شرایطی که گاهی اوقات و در برخی برهه‌ها ایجاد می‌شود و افراد و دولت‌ها تلاش می‌کنند تا کاری مثبت صورت دهند، اما نتیجه عکس می‌دهد. درخصوص تلاش‌های دولت برای حمایت از بازار سرمایه نیز یک چنین وضعیتی حاکم شده است. دولت هر اقدامی می‌کند تا پالس‌های مثبت درخصوص بهبود وضعیت بازار سرمایه ارسال کند، اما بازتاب‌های این تلاش‌ها در افکار عمومی آن‌گونه که باید و شاید نیست و از این تلاش‌ها سوءبرداشت می‌شود. در سال ۹۸ یادداشتی برای روزنامه تعادل نگاشتم و در آن تاکید کردم که رنسانس بازار سرمایه، با مفروض قرار دادن برخی شروط منطقی، می‌تواند فرصتی استثنایی در اختیار اقتصاد ایران قرار دهد، اما مانند بسیاری از پدیده‌های دیگر در این خصوص نیز فرصت‌ها برای اقتصاد ایران بدل به تهدید شد و بهره لازم از آن گرفته نشد. در این میان دولت در ایران نیز مانند بسیاری از دولت‌ها در جهان، تلاش می‌کند بازار را کنترل کند. این اقدام در واقع نخستین گام از مسیر مجموعه مشکلاتی است که در بازار سرمایه بروز می‌کند. این دست و پا زدن‌ها در یک فضای اقتصادی از نوع اقتصاد ایران که ذی‌نفعان فراوانی مانند موزاییک کنار هم قرار گرفته‌اند و یکدیگر را پوشش می‌دهند، منشا مشکلات فراوانی می‌شود. ای‌کاش دولتمردان ایرانی و اساسا تصمیم‌سازان کشور درک می‌کردند که در شرایط فعلی تنها و تنها یک گزاره می‌تواند اقتصاد ایران را به سمت بهبود حرکت دهد و آن هم چرخش کامل به سمت مکانیسم اقتصاد بازار است. اگر بتوان اقتصاد ایران را ظرف مدت ۴ سال به سمت حذف اقتصاد دستوری، بخشنامه‌ای و قیمت‌گذاری‌های دستوری حرکت داد، کیک اقتصادی ایران به وضعیت مطلوب خود خواهد رسید. برای این منظور برای ذی‌نفعان بازارها باید توضیح داده شود که اقتصاد بازار آزاد نه تنها منافع آنها را تهدید نخواهد کرد، بلکه بر وسعت سفره اقتصاد ایران خواهد افزود و همه از آن بهره خواهند برد. باید توجه داشت که برخلاف برخی ریشخندها، برخی از مواردی که در بسته حمایتی دولت درخصوص حمایت از بورس مطرح شده، موارد درستی است. به عنوان نمونه اعطای تابعیت به افرادی که قرار است در ایران سرمایه‌گذاری کنند، رویکرد مترقی و مطلوبی است، اما باید پرسید آیا در این شرایط سرمایه‌گذاری حاضر خواهد بود وارد اقتصاد ایران شود. آیا در شرایطی که اقتصاد ایران تحریم است، به FATF متصل نشده، نهادهای حاکمیتی در اقتصاد دخالت‌های گاه و بیگاه دارند و... سرمایه‌گذاری حاضر است سرمایه‌های گرانقدر خود را به ایران انتقال دهد. تا زمانی که از وین و مذاکرات با کشورهای غربی، اخبار خوشی نرسد، معادله FATF حل و فصل نشود و نهادهای با نفوذ متوجه این واقعیت نشوند که باید از دخالت در اقتصاد دست بردارند، این رویکردهای اصلاحی به نتایج موردنظر نخواهد رسید. در کنار این اصلاحات زیربنایی، باید افرادی به کار گماشته شوند که با بازار آزاد و منطق آن آشنایی داشته باشند. این روند در الگوی توسعه چینی حد فاصل سال‌های ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۰میلادی یک چنین ضرورت‌هایی مورد توجه قرار گرفت. وقتی رویکردهای مبتنی بر بازار آزاد در پیش گرفته شد، حتی حادثه‌ای در ابعاد تیان من نیز نتوانست در این مسیر خللی وارد سازد. وقتی ناآرامی‌های عمیق سیاسی و اجتماعی در چین به وقوع پیوست برخی تحلیلگران چینی اشاره کردند که استفاده از مکانیسم بازار در چین نتیجه بخش نیست، اما «دن شیائوپنگ» از طریق آگاهی‌بخشی و ارتباط با بدنه فکری و افکار عمومی جامعه تلاش کرد این رویکرد و این ساز و کار را در چین محقق کند. زمانی که این فوندانسیون در اقتصاد چین پیاده‌سازی شد بستر لازم برای رشد اقتصادی فراگیر، جهش اقتصادی و توسعه صادرات در این کشور فراهم شد. اقتصاد ایران هم نیازمند یک چنین رویکردی است. تصمیم‌سازان ارشد کشور باید متوجه اهمیت بازار آزاد شوند. بازی هر روزه با دامنه نوسان، بخشنامه‌های رنگ به رنگ، تزریق پول و... نتیجه‌بخش نیست. در حال حاضر بورس ایران با دلار کوریلیشن (همبستگی) پیدا کرده است. سرمایه‌گذاران منتظرند قیمت دلار پایین بیاید، بعد اقدام به خالی کردن بازار سرایه کنند. دولت هر اندازه که در بازار سرمایه تزریق کند، از سوی دیگر مردم از بازار خارج خواهند شد تا قیمت دلار به یک رقم تعادلی برسد. پس چه باید کرد؟ اینجاست که پای نهادهایی چون بانک مرکزی به میان می‌آید. آیا بانک مرکزی می‌تواند پالس‌هایی از ثبات ارز در بازار ارز ارایه کند؟ آیا مشخص است که چه سرنوشتی دراختیار نرخ بهره خواهد بود؟ آیا می‌دانیم در سال ۱۴۰۰ نرخ تورم چگونه خواهد بود؟ پاسخ تمام این پرسش‌ها خیر است. شگفت‌آور اینکه تصمیم‌گیری درخصوص این گزاره‌ها نیز از عهده یک نهاد خاص برنمی‌آید. ذی‌نفعان مختلفی هستند که هر کدام در برابر این تصمیمات مواردی را مورد توجه قرار می‌دهند. هنوز اقتصاد ایران برای تحقق مکانیسم بازار آزاد موانعی را پیش رو دارد. باید بررسی شود چرا کشورهایی مانند دانمارک که در آن ذی‌نفعان مختلفی حضور دارند و طیف‌های مختلف سوسیالیست، لیبرال، دموکرات و... در آن اثرگذار هستند، توانسته تعادلی میان این همه منافع متضاد ایجاد کند. در واقع در اقتصاد ایران نیازمند رسیدن به وضعیتی هستیم که در آن بیشتر از آنکه بر تفاوت‌ها تاکید شود، بر شباهت‌ها و ویژگی‌های مشترک تکیه می‌شود. بنابراین باید مجموعه ذی‌نفعان اقتصاد ایران متوجه این واقعیت شوند که برای استفاده از این سفره باید ساز و کار بازار آزاد را به رسمیت بشناسند و تلاش کنند از آن بهره ببرند.

«تسویه یورویی» شرط صادرات انرژی به عراق

دنیای‌اقتصاد : وزیر برق عراق در سفر به تهران درباره توسعه همکاری‌های برقی با ایران با وزیر نیرو دیدار و گفت و گو کرد؛ وی همچنین وعده داد که مطالبات ایران در بخش‌های برق و گاز را سریع‌تر پرداخت کند. در نشست خبری مشترک وزرای دو کشور، رضا اردکانیان درخصوص مطالبات ایران از عراق در بخش انرژی، گفت: در مقایسه با بخش گاز، مطالبات بخش برق بسیار عدد کمتری است و در حال پیگیری هستیم و وزیر برق عراق وعده داد که با سرعت بیشتری در هر دو بخش برق و گاز پرداخت‌های خود را انجام دهند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)، رضا اردکانیان در پاسخ به سوالی درباره میزان صادرات برق ایران در تابستان امسال به عراق اظهار کرد: به دلیل ارتباطی که با همه کشورهای همسایه داریم امکان تبادل انرژی وجود دارد، یعنی از یک کشور همسایه برق می‌خریم و به کشور دیگر همسایه برق می‌فروشیم. وی افزود: چون کشوری که به ما برق می‌فروشد وجه آن را نقدا مطالبه می‌کند، کشوری هم که برق می‌خرد وجه آن را باید به‌موقع پرداخت کند. این از موضوعاتی است که مقامات عراقی هم در جریان آن هستند و می‌دانند که همواره تلاش کردیم شرایط آنها را هم در نظر بگیریم اما این موضوع نسبی و طرفینی است.

اردکانیان با اشاره به سفر وزیر برق عراق به تهران و دیدار وی با وزیر نفت ایران و بازدیدهایی که از بخش صنعت برق و گاز کشورمان خواهند داشت، از میزبانی تهران از وزیر برق عراق تا روز دوشنبه خبر داد و گفت: کمیسیون همکاری‌های مشترک اقتصادی ایران و عراق بعد از سال‌ها، سال گذشته در تهران برگزار شد و از طرف ایران، وزارت نیرو و از طرف عراق، وزارت تجارت این کشور مسوول این کمیسیون هستند، اما همکاری‌های وزارت برق عراق با وزارت نیرو و وزارت نفت وسعت زیادی دارد. وی افزود: این سفر عمدتا در راستای تنظیم ترتیب‌های مالی برای پرداخت بدهی‌های عراق به‌طور عمده به شرکت ملی گاز ایران و مقداری هم به شرکت توانیر است و البته به قرار اطلاع، چارچوب خوبی را با وزیر نفت کشورمان توافق کرده‌اند.

وی گفت: طبیعی است که از مدتی قبل برنامه‌ریزی را در این زمینه شروع کردیم و امیدواریم به ترتیب با توجه به اولویت‌بندی‌هایی که داریم بتوانیم آب و برق را تامین کنیم. شرایط کرونایی، حساسیت تامین به‌موقع و کافی آب و برق در داخل کشور را بیشتر می‌کند و ما متعهدیم آب و برق مورد نیاز مصرف داخلی را بتوانیم تامین کنیم. البته مردم هم در جریان هستند و امیدواریم همکاری کنند که امسال مصرف معقولی داشته باشیم. اردکانیان در پاسخ به سوال دیگری درباره ظرفیت تولید برق در کشور تصریح کرد: ظرفیت نصب شده ما به پشتوانه تلاش‌هایی که در ۴۰ سال گذشته صورت گرفته از حدود ۷ هزار مگاوات در ابتدای پیروزی انقلاب به ۸۵ هزار مگاوات رسیده است. قراردادی که با وزارت برق عراق برای صادرات داریم حداکثر حدود ۱۳۰۰ مگاوات است. وی افزود: قرارداد ما با وزارت برق عراق بر اساس فرمولی است که قیمت انرژی، نهایتا به یورو باید به شرکت توانیر پرداخت شود. در سفر قبلی من به بغداد با توافقی که با وزارت برق عراق و بانک تجارت این کشور انجام شد حساب یورویی برای هر دو شرکت توانیر و ملی گاز در بانک تجارت عراق افتتاح شد و اگر قرارداد محترم بماند هر دو سمت آن محترم خواهد ماند؛ یعنی پرداخت‌ها یورویی صورت گیرد، صادرات برق و گاز هم طبق قرارداد انجام خواهد شد. اردکانیان در خصوص نیاز برق عراق اظهار کرد: ما هم متوجه مشکل تامین و مصرف برق در عراق هستیم.

اردکانیان تاکید کرد: ما آمادگی داریم که از همه توان فنی و مهندسی برای کمک به کشور عراق استفاده کنیم.

در ادامه این نشست «ماجد مهدی حنتوش»، وزیر برق جمهوری عراق، با بیان اینکه همکاری‌های بسیار خوب بین ایران و عراق بر کسی پوشیده نیست، به گفت‌وگوهای روز اول و دوم خود با وزرای نفت و نیروی ایران اشاره و اظهار کرد: در جلساتی که داشتیم درخصوص همه راهکارها و راه‌حل‌های تامین انرژی صحبت کردیم. قطعا همکاری ما همکاری مستمر و ادامه‌داری است؛ همچنین در جلسات این سفر در رابطه با بازپرداخت بدهی‌های عراق در دو بخش گاز و برق صحبت کردیم و حتما همکاری‌های بین دو کشور رو به گسترش است.

وزیر برق جمهوری عراق اظهار کرد: در کشور عراق سه‌برابر درخواست برای واردات، کمبود داریم و دولت عراق توانایی پاسخگویی به این درخواست‌ها را ندارد. نمی‌تواند با افزایش درخواست‌ها همگام باشد، به‌خاطر همین موضوع دولت عراق باید برای تامین انرژی مورد نیاز خود انرژی وارد کند تا با کمبود سوخت برای نیروگاه‌ها مواجه نشود.

وزیر برق جمهوری عراق یادآور شد: در حال‌حاضر شرکت‌های ایرانی در عراق در همه زمینه‌ها از جمله تامین و راه‌اندازی نیروگاه‌ها در حال فعالیت هستند. وی با بیان اینکه شاید لازم نباشد که تفاهم‌نامه جدیدی را امضا کنیم، گفت: همان‌طور که می‌دانید تفاهم‌نامه الزام‌آور نیست، ولی قرارداد الزام‌آور است که این قراردادها بین شرکت‌های ایرانی و جمهوری عراق در حال انجام است. به گفته حنتوش، هم‌اکنون شرکت‌های ایرانی در نیروگاه‌های عراق در حال فعالیت هستند و همکاری‌های گسترده‌ای در این زمینه بین دو کشور وجود دارد.

وزیر برق جمهوری عراق تاکید کرد: تامین انرژی از سوی ایران هم‌اکنون به صورت مستمر ادامه دارد. مشکلی که ما داشتیم در زمینه تامین سوخت نیروگاه‌ها است، البته در این سفر در رابطه با این موضوع و روش‌های پرداخت به توافقات خوبی رسیدیم.

۱۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری عراق برای کاهش وابستگی به ایران

عراق در تلاش برای کاهش وابستگی به واردات انرژی ایران، به دنبال انجام ۱۵ میلیارد دلار سرمایه گذاری به همراه برخی از شرکای انرژی خود به منظور افزایش تولید داخلی گاز است.

به گزارش ایسنا، احسان عبدالجبار اسماعیل، وزیر نفت عراق در کنفرانس مطبوعاتی روز دوشنبه که توسط شبکه قطری الجزیره پخش شد، اظهار کرد: سرمایه‌گذاری در این پروژه‌ها به افزایش تولید گاز به چهار میلیارد فوت مکعب در روز کمک خواهد کرد و اجازه می دهد حداکثر ۱۶ گیگاوات برق تولید شود.

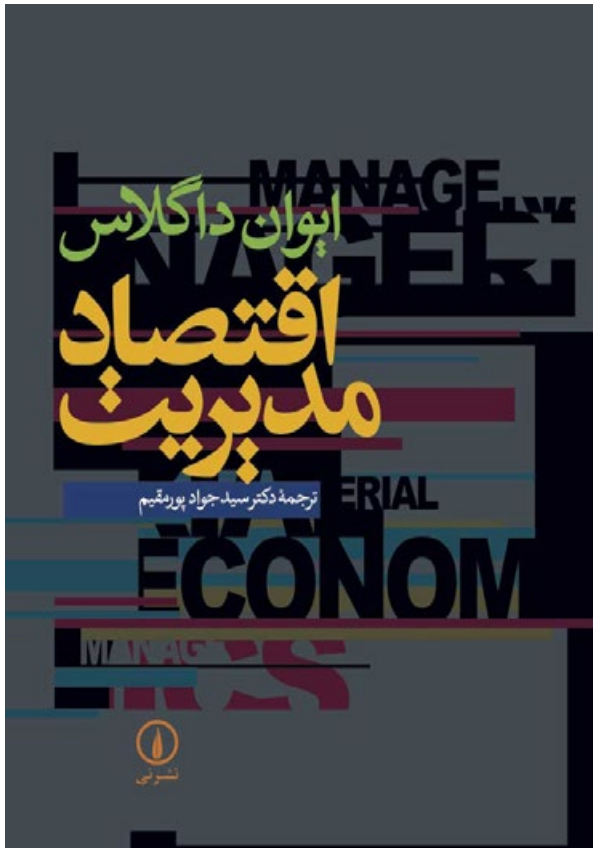
این پروژه‌ها شامل برنامه توسعه سه میلیارد دلاری برای شرکت گاز بصره است که اسماعیل در این کنفرانس مطبوعاتی به آن اشاره کرد.

به گفته وزیر نفت عراق، شرکت گاز بصره که شرکت‌های شل، میتسوبیشی و شرکت دولتی گاز جنوب عراق سهامداران آن هستند، با هزینه سه میلیارد دلار تولیدش را از یک میلیارد فوت مکعب در روز فعلی به ۱.۴ میلیارد فوت مکعب در روز تا سال ۲۰۲۵ افزایش خواهد داد. برنامه نهایی برای شرکت گاز بصره رسیدن به تولید ۲.۴ میلیارد فوت مکعب گاز در یک بازه زمانی نامشخص است.

شرکت شل ۴۴ درصد، شرکت گاز جنوب ۵۱ درصد و میتسوبیشی ۵ درصد سهم در گاز بصره دارند که گاز همراه نفت را در میادین جنوبی عراق استخراج کرده و به منظور تولید برق منتقل می‌کنند.

وزارت نفت عراق امسال تفاهم‌نامه‌ای با توتال به منظور توسعه پروژه‌های جمع آوری گاز همراه نفت و نیروی خورشیدی با هزینه هفت میلیارد دلار امضا کرد. این پروژه‌های گازی در دو مرحله توسعه پیدا خواهند کرد و شامل تولید ۶۰۰ میلیون فوت مکعب در روز می‌شوند.

معرفی کتاب

❁❁اقتصاد مدیریت❁❁

«در عصر تکنولوژی، تصمیم‌گیری واحد اقتصادی از اهمیت زیادی برخوردار است. کاربرد نظریه‌های اقتصادی در تصمیم‌گیری، اقتصاد مدیریت را تشکیل می‌دهد. هدف آن انتخاب بهترین تصمیم برای واحد اقتصادی است. کتابی که در اختیار دارید می‌تواند به این انتخاب کمک کند. این کتاب می‌تواند برای دانشجویان رشته‌ی اقتصاد و رشته‌ی مدیریت دوره‌ی کارشناسی و کارشناسی‌ارشد و سایر علاقه‌مندان به مسائل تصمیم‌گیری در واحد اقتصاد کمک کند. اقتصاد مدیریت به کاربرد اصول و روش‌های اقتصادی در فرایند تصمیم گیری در واحد اقتصادی یا سازمان مربوط می شود. این مبحث در جست‌وجوی آن است که قواعد و اصولی را به منظور تسهیل دسترسی به اهداف اقتصادی مورد نظر مدیریت ارائه دهد. این اهداف اقتصادی به هزینه درآمد و سود مربوط می شود و برای سازمان های تجاری و غیرتجاری اهمیت دارد. سود محور اصلی موضوع اقتصاد مدیریت است. فزونی درآمد بر هزینه را سود می نامند. اگر این اختلاف منفی باشد، زیان نامیده می شود. »

تهران خیابان سمیه بعد از چهارراه دکتر مفتح کوچه جلیل مژدهی شماره ۱طبقه ۲
کدپستی ۱۹۹۱۶۴۴۷۹۱
تلفن: ۰۲۱۸۸۸۲۵۱۱۰
www.fieei.ir
info@fieei.com